Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
ANTHONY MICHAEL COLLINS
prednesené 16. februára 2023[1]

Spojené veci C-38/21, C-47/21 a C-232/21

VK
proti
BMW Bank GmbH (C-38/21)
a
F. F.
proti
C. Bank AG (C-47/21)
a
CR,
AY,
ML,
BQ
proti
Volkswagen Bank GmbH,
Audi Bank (C-232/21)

[návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podal Landgericht Ravensburg (Krajinský súd Ravensburg, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Ochrana spotrebiteľa — Lízingová zmluva na motorové vozidlo s odpočtom kilometrov — Zmluva o úvere na kúpu ojazdeného motorového vozidla — Smernica 2002/65/ES — Smernica 2008/48/ES — Smernica 2011/83/EÚ — Pojmy ‚zmluva uzatvorená mimo prevádzkových priestorov' a ‚zmluva uzatvorená na diaľku' — Zapojenie sprostredkovateľa počas prípravy zmluvy — Výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy v súvislosti s poskytovaním služieb prenájmu automobilov — Neexistencia priameho horizontálneho účinku smernice — Požiadavky na informácie, ktoré majú byť zahrnuté v zmluve — Domnienka dodržania informačnej povinnosti pri použití zákonom stanoveného vzoru — Právo na odstúpenie od zmluvy — Začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy v prípade neúplných alebo nesprávnych informácií — Zneužitie práva na odstúpenie od zmluvy — Požiadavka na predchádzajúce vrátenie veci“

[1] Jazyk prednesu: angličtina.

Obsah

I. Úvod . . . 3

II. Právny rámec . . . 3

A. Právo Európskej únie . . . 3

1. Smernica 2002/65 . . . 3

2. Smernica 2008/48 . . . 4

3. Smernica 2011/83 . . . 7

B. Nemecké právo . . . 11

1. Občiansky zákonník . . . 11

2. EGBGB . . . 15

III. Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky . . . 17

A. Vec C-38/21 . . . 17

B. Vec C-47/21 . . . 24

C. Vec C-232/21 . . . 27

IV. Konanie na Súdnom dvore . . . 30

V. Analýza . . . 30

A. Vec C-38/21 . . . 31

1. O piatej otázke vo veci C-38/21 . . . 31

2. O šiestej otázke vo veci C-38/21 . . . 34

3. O siedmej otázke vo veci C-38/21 . . . 35

4. O ôsmej otázke vo veci C-38/21 . . . 36

5. Predbežný záver . . . 37

B. Veci C-47/21 a C-232/21 . . . 38

1. O prvej otázke vo veciach C-47/21 a C-232/21 . . . 38

2. O druhej otázke vo veciach C-47/21 a C-232/21 . . . 40

3. O štvrtej otázke vo veciach C-47/21 a C-232/21 . . . 42

4. O piatej otázke vo veciach C-47/21 a C-232/21 44

VI. Návrh 46

I. Úvod

1. Prejednávané návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podal Landgericht Ravensburg (Krajinský súd Ravensburg, Nemecko), súvisia s viacerými spormi medzi spotrebiteľmi a finančnými inštitúciami napojenými na výrobcov motorových vozidiel. Veci, ktoré prejednáva vnútroštátny súd, sa týkajú otázky, či je platné odstúpenie spotrebiteľov v jednom prípade od lízingovej zmluvy na motorové vozidlo založenej na najazdených kilometroch a v ostatných prípadoch od zmlúv o úvere určenom na financovanie kúpy ojazdeného motorového vozidla.

2. V súlade so žiadosťou Súdneho dvora otázky, ktorými sa budem v týchto návrhoch zaoberať, zahŕňajú po prvé povahu lízingovej zmluvy s odpočtom kilometrov z hľadiska smernice 2002/65/ES,[2] smernice 2008/48/ES[3] a smernice 2011/83/EÚ.[4] V tejto súvislosti má Súdny dvor ďalej poskytnúť výklad pojmov „zmluva uzatvorená mimo prevádzkových priestorov“ a „zmluva uzatvorená na diaľku“ na účely smernice 2011/83 a rozhodnúť o prípadnom uplatnení výnimky z práva na odstúpenie od zmluvy, ktorú posledná uvedená smernica stanovuje. Po druhé má Súdny dvor rozhodnúť o troch aspektoch povinnosti poskytnúť spotrebiteľom informácie týkajúce sa najmä práva na odstúpenie od zmluvy, ktorú smernica 2008/48 ukladá veriteľom. Ide o tieto aspekty: zlučiteľnosť vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá vytvára právnu domnienku, že povinnosť poskytnúť informácie je splnená použitím vzorovej doložky uvedenej vo vnútroštátnej právnej úprave (ďalej len „zákonnom stanovený vzor“), s uvedenou smernicou; vplyv poskytnutia nesprávnych alebo neúplných informácií na začiatok plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy a možnosť veriteľa dovolávať sa zneužitia práva na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľom. Po tretie má Súdny dvor rozhodnúť o otázke zlučiteľnosti určitých dôsledkov, ktoré vnútroštátne právo spája s odstúpením od zmluvy o úvere, ktorá je napojená na kúpnu zmluvu, so zásadou efektivity práva EÚ.

II. Právny rámec

A. Právo Európskej únie

1. Smernica 2002/65

3. Článok 1 ods. 1 smernice 2002/65 stanovuje, že cieľom smernice je „aproximácia zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, týkajúcich sa poskytovania finančných služieb spotrebiteľom na diaľku“.

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 23. septembra 2002 o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku a o zmene a doplnení smernice Rady 90/619/EHS a smerníc 97/7/ES a 98/27/ES (Ú. v. ES L 271, 2002, s. 16; Mim. vyd. 06/004, s. 321).

[3] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66).

[4] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 2011, s. 64).

4. Podľa článku 2 písm. a) smernice 2002/65 je „zmluvou na diaľku“ „každá zmluva, týkajúca sa finančných služieb, uzatvorená medzi dodávateľom a spotrebiteľom v rámci systému organizovaných predajov na diaľku alebo poskytovania služieb na diaľku, prevádzkovaného dodávateľom, ktorý na účely tejto zmluvy používa výlučne jeden alebo viac prostriedkov diaľkovej komunikácie až do času a vrátane času uzatvorenia zmluvy“. Podľa článku 2 písm. b) smernice „finančnou službou“ je „každá služba bankového, úverového, poistného, osobného dôchodkového, investičného alebo platobného charakteru“.

5. Článok 6 ods. 1 smernice 2002/65 okrem iného stanovuje, že „členské štáty zabezpečia, aby spotrebiteľ mal lehotu 14 kalendárnych dní na odstúpenie od zmluvy bez zmluvnej pokuty a bez uvedenia dôvodu“.

2. Smernica 2008/48

6. Odôvodnenia 9, 10, 12, 30 a 31 smernice 2008/48 znejú takto:

„(9) Úplná harmonizácia je potrebná na to, aby sa všetkým spotrebiteľom v Spoločenstve zabezpečila vysoká a rovnocenná úroveň ochrany ich záujmov a aby sa vytvoril skutočný vnútorný trh. Členské štáty by preto nemali mať možnosť zachovať alebo zaviesť iné vnútroštátne ustanovenia ako ustanovenia tejto smernice. Takéto obmedzenie by sa však malo uplatňovať len na ustanovenia harmonizované touto smernicou. Ak neexistujú takéto harmonizované ustanovenia, členské štáty by mali mať možnosť zachovať alebo zaviesť vnútroštátne právne predpisy. Členské štáty môžu v tom prípade napríklad zachovať alebo zaviesť vnútroštátne právne predpisy o spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti predajcu alebo dodávateľa služieb a veriteľa. Ďalším príkladom tejto možnosti členských štátov by mohlo byť zachovanie alebo zavedenie vnútroštátnych ustanovení o zrušení zmluvy o predaji tovaru alebo dodaní služieb, ak spotrebiteľ uplatní právo na odstúpenie od zmluvy o úvere. …

(10) Rozsah harmonizácie určuje vymedzenie pojmov v tejto smernici. Povinnosť členských štátov vykonávať ustanovenia tejto smernice by sa preto mala obmedziť na jej rozsah pôsobnosti určený týmto vymedzením pojmov. Touto smernicou by však nemalo byť dotknuté uplatňovanie ustanovení tejto smernice členskými štátmi v súlade s právom Spoločenstva v oblastiach, na ktoré sa jej rozsah pôsobnosti nevzťahuje. Členský štát by preto mohol zachovať alebo zaviesť vnútroštátne právne predpisy zodpovedajúce ustanoveniam tejto smernice alebo niektorým jej ustanoveniam o zmluvách o úvere mimo rozsahu pôsobnosti tejto smernice…

…

(12) Zmluvy o sústavnom poskytovaní služieb alebo dodávke tovaru rovnakého druhu, ak za ne spotrebiteľ platí v priebehu ich poskytovania či dodávania formou splátok, sa môžu od zmlúv o úvere, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, značne líšiť z hľadiska záujmov zúčastnených zmluvných strán, ako aj foriem a uskutočňovania transakcií. Malo by sa preto spresniť, že sa takéto zmluvy nepovažujú za zmluvy o úvere na účely tejto smernice. …

…

(30) Táto smernica neupravuje otázky zmluvného práva, ktoré sa týkajú platnosti zmlúv o úvere. Členské štáty preto môžu v tejto oblasti zachovať alebo zaviesť vnútroštátne ustanovenia, ktoré sú v súlade s právom Spoločenstva. …

(31) Zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú.

…“

7. Podľa článku 1 smernice 2008/48 je účelom tejto smernice „harmonizovať určité aspekty zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú zmlúv o spotrebiteľskom úvere“. Článok 2 ods. 1 smernice 2008/48 stanovuje, že táto smernica sa vzťahuje na zmluvy o úvere. Článok 2 ods. 2 písm. d) stanovuje, že táto smernica sa nevzťahuje na „zmluvy o nájme alebo lízingové zmluvy, ak samotná zmluva ani iná samostatná zmluva nestanovuje povinnosť kúpy predmetu zmluvy; táto povinnosť existuje, ak o jej existencii rozhoduje jednostranne veriteľ“.

8. Článok 3 smernice 2008/48 definuje viacero pojmov použitých v tejto smernici vrátane nasledujúcich pojmov:

„c) ‚zmluva o úvere‘ je zmluva, ktorou veriteľ poskytuje alebo sľubuje poskytnúť spotrebiteľovi úver vo forme odloženej platby, pôžičky alebo inej podobnej finančnej pomoci, okrem zmlúv o sústavnom poskytovaní služieb alebo dodávaní tovaru rovnakého druhu, ak spotrebiteľ platí za takéto služby v priebehu ich poskytovania alebo za tovar v priebehu jeho dodávania formou splátok;

…

n) ‚zmluva o viazanom úvere“ je zmluva o úvere, pri ktorej:

i) príslušný úver slúži výhradne na financovanie zmluvy o dodaní konkrétneho tovaru alebo poskytnutí konkrétnej služby, a

ii) tieto dve zmluvy tvoria z objektívneho hľadiska obchodnú jednotku; obchodná jednotka existuje vtedy, keď úver pre spotrebiteľa financuje dodávateľ alebo poskytovateľ služieb, alebo v prípade, že ho financuje tretia osoba, keď veriteľ využíva služby dodávateľa alebo poskytovateľa služieb pri uzatváraní alebo príprave zmluvy o úvere, alebo ak zmluva o úvere výslovne špecifikuje určitý tovar alebo poskytovanie určitých služieb.“

9. Článok 10 smernice 2008/48, nazvaný „Informácie, ktoré má obsahovať zmluva o úvere“, v odseku 2 okrem iného stanovuje:

„Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza:

…

l) úrokovú sadzbu pre prípad oneskorených platieb platnú v čase uzavretia zmluvy o úvere a spôsob jej úpravy a prípadne poplatky v prípade neplnenia zmluvy;

…

p) existenciu alebo neexistenciu práva na odstúpenie od zmluvy, čas, počas ktorého možno toto právo vykonať, a iné podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa splatiť čerpanú istinu a úrok v súlade s článkom 14 ods. 3 písm. b) a výšku úroku za deň;

…

r) právo na predčasné splatenie úveru a postup pri predčasnom splatení úveru, prípadne informáciu o práve veriteľa na kompenzáciu a o spôsobe, akým sa táto kompenzácia určí;

…

t) či existuje pre spotrebiteľa mimosúdny mechanizmus vybavovania sťažností a zaistenia nápravy, a ak áno, spôsoby, akými sa dá použiť;

…“

10. Článok 14 smernice 2008/48, nazvaný „Právo na odstúpenie od zmluvy“, znie takto:

„1. Spotrebiteľ môže od zmluvy o úvere odstúpiť bez uvedenia dôvodu do štrnástich kalendárnych dní.

Táto lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť:

a) buď dňom uzavretia zmluvy o úvere, alebo

b) dňom, keď sú spotrebiteľovi doručené zmluvné podmienky a informácie v súlade s článkom 10, ak tento deň nasleduje po dni uvedenom v písmene a) tohto pododseku.

…

3. Ak spotrebiteľ uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy:

a) aby odstúpenie od zmluvy nadobudlo účinnosť pred uplynutím lehoty uvedenej v odseku 1, oznámi odstúpenie veriteľovi na základe informácií, ktoré mu veriteľ poskytol podľa článku 10 ods. 2 písm. p), spôsobom, ktorý sa dá v súlade s vnútroštátnym právom dokázať. Lehota sa považuje za dodržanú, ak sa toto oznámenie o odstúpení písomne alebo na inom trvalom nosiči, ktorý je veriteľovi k dispozícii a je mu prístupný, zašle pred jej uplynutím, a

b) splatí veriteľovi istinu a akumulovaný úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny, a to bezodkladne a najneskôr do 30 kalendárnych dní po odoslaní oznámenia o odstúpení od zmluvy veriteľovi. Úrok sa vypočíta na základe dohodnutej úrokovej sadzby úveru. Veriteľ nemá v prípade odstúpenia od zmluvy právo na žiadnu inú kompenzáciu od spotrebiteľa okrem kompenzácie nenávratných poplatkov, ktoré veriteľ zaplatil orgánu verejnej správy.

…“

11. Článok 15 smernice 2008/48, nazvaný „Zmluvy o viazanom úvere“, stanovuje:

„1. Ak spotrebiteľ na základe práva Spoločenstva uplatní právo na odstúpenie od zmluvy o dodaní tovaru alebo poskytnutí služieb, prestáva byť viazaný zmluvou o viazanom úvere.

…

3. Týmto článkom nie sú dotknuté žiadne vnútroštátne predpisy, podľa ktorých je veriteľ spoločne a nerozdielne zodpovedný za akýkoľvek nárok, ktorý môže mať spotrebiteľ voči dodávateľovi, ak bola kúpa tovaru alebo služieb od dodávateľa financovaná zmluvou o úvere.“

12. Článok 22 smernice 2008/48, nazvaný „Harmonizácia a záväzný charakter tejto smernice“, v odseku 1 stanovuje:

„Keďže táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice.“

3. Smernica 2011/83

13. Odôvodnenia 2, 16, 20, 22 a 49 smernice 2011/83 stanovujú:

„(2) … V tejto smernici by sa preto mali stanoviť štandardné pravidlá týkajúce sa spoločných aspektov zmlúv na diaľku a zmlúv uzatváraných mimo prevádzkových priestorov, pričom by sa mal odstrániť prístup spočívajúci v minimálnej harmonizácii stanovený v predchádzajúcich smerniciach a súčasne by sa malo umožniť členským štátom, aby v súvislosti s určitými aspektmi ponechali v platnosti alebo prijali vnútroštátne pravidlá.

…

(16) Táto smernica by nemala mať vplyv na vnútroštátne zákony o právnom zastupovaní, ako sú predpisy týkajúce sa osoby, ktorá koná v mene alebo na účet obchodníka (ako je zástupca alebo správca). V tejto oblasti by mali zostať právomoci členským štátom. …

…

(20) Vymedzenie pojmu ‚zmluva uzavretá na diaľku‘ by sa malo vzťahovať na všetky prípady, keď je zmluva medzi obchodníkom a spotrebiteľom uzatvorená v rámci systému predaja alebo poskytovania služieb organizovaného na diaľku výhradne s využitím jedného alebo viacerých prostriedkov komunikácie na diaľku (napríklad objednávka poštou, internet, telefón alebo fax), a to až do ich uzavretia vrátane tohto okamihu. Toto vymedzenie by sa tiež malo vzťahovať na situácie, keď spotrebiteľ navštívi prevádzkové priestory iba na účely získania informácií o tovare alebo službe a následné rokovanie a uzatvorenie zmluvy sa uskutoční na diaľku. Naopak, zmluva, ktorá sa prerokuje v prevádzkových priestoroch obchodníka a nakoniec sa uzavrie prostredníctvom prostriedkov komunikácie na diaľku, by sa za zmluvu uzavretú na diaľku považovať nemala. Rovnako by sa za zmluvu uzavretú na diaľku nemala považovať ani zmluva, o ktorej sa začne rokovať prostredníctvom komunikácie na diaľku, no nakoniec sa uzavrie v prevádzkových priestoroch obchodníka. … Pojem ‚systém predaja alebo poskytovania služieb organizovaný na diaľku‘ by mal zahŕňať systémy, ktoré ponúka iná tretia strana ako obchodník, ale obchodník ich využíva, ako

napríklad platforma online. Nemal by sa však vzťahovať na prípady, keď internetová stránka iba poskytuje informácie o obchodníkovi, jeho tovare a/alebo službách a o jeho kontaktných údajoch.

…

(22) Prevádzkové priestory by mali zahŕňať priestory v akejkoľvek forme (napríklad obchody, stánky alebo nákladné automobily), ktoré slúžia ako stále alebo zvyčajné miesto podnikania obchodníka. Stánky na trhoch a veľtrhoch by sa mali považovať za prevádzkové priestory, ak spĺňajú uvedenú podmienku. … Prevádzkové priestory osoby, ktorá koná v mene alebo na účet obchodníka, ako je definované v tejto smernici, by sa v zmysle tejto smernice za prevádzkové priestory považovať mali.

…

(49) Pre zmluvy uzavreté na diaľku a zmluvy uzavreté mimo prevádzkových priestorov by mali existovať určité výnimky z práva na odstúpenie od zmluvy. … Poskytnutie práva na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľovi by tiež mohlo byť nevhodné v prípade niektorých služieb, pri ktorých uzatvorenie zmluvy vedie k rezervácii určitej kapacity, v prípade ktorej by pri uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy mohol mať obchodník problémy s jej naplnením. To by sa mohlo stať napríklad v prípade rezervácií v hoteloch alebo pokiaľ ide o rekreačné chaty alebo kultúrne alebo športové podujatia.“

14. Článok 1 smernice 2011/83, nazvaný „Predmet úpravy“, stanovuje, že účelom smernice je „prispieť prostredníctvom dosiahnutia vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu aproximáciou určitých aspektov zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa zmlúv uzavretých medzi spotrebiteľmi a obchodníkmi“.

15. Článok 2 smernice 2011/83, nazvaný „Vymedzenia pojmov“, znie takto:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

…

2. ‚obchodník‘ je akákoľvek fyzická osoba alebo akákoľvek právnická osoba bez ohľadu na to, či je v súkromnom, alebo verejnom vlastníctve, ktorá v súvislosti so zmluvami, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná na účely, ktoré sa týkajú jej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, remesla alebo povolania, a to aj prostredníctvom inej osoby konajúcej v jej mene alebo z jej poverenia;

…

6. ‚zmluva o službách‘ je akákoľvek zmluva, ktorá nie je kúpnou zmluvou a na základe ktorej obchodník poskytne alebo sa zaviaže poskytnúť spotrebiteľovi službu a spotrebiteľ uhradí alebo sa zaviaže uhradiť jej cenu;

7. ‚zmluva uzavretá na diaľku' je akákoľvek zmluva uzavretá medzi obchodníkom a spotrebiteľom v rámci systému predaja alebo poskytovania služieb organizovaného na diaľku bez súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa výhradne s využitím jedného alebo viacerých prostriedkov komunikácie na diaľku, a to až do uzavretia zmluvy vrátane tohto okamihu;

8. ‚zmluva uzatvorená mimo prevádzkových priestorov' je akákoľvek zmluva medzi obchodníkom a spotrebiteľom:

   a) uzatvorená za súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom obchodníka;

   b) v prípade ktorej predložil ponuku spotrebiteľ za rovnakých okolností, aké sa uvádzajú v písmene a);

   c) uzatvorená v prevádzkových priestoroch obchodníka alebo prostredníctvom prostriedkov komunikácie na diaľku hneď po tom, ako bol spotrebiteľ osobne a individuálne oslovený na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom obchodníka, za súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa, alebo

   …

9. ‚prevádzkové priestory' sú:

   a) akékoľvek nehnuteľné maloobchodné priestory, kde obchodník vykonáva trvalo svoju činnosť, alebo

   b) akékoľvek hnuteľné maloobchodné priestory, kde obchodník zvyčajne vykonáva svoju činnosť;

…

12. ‚finančná služba' je akákoľvek služba bankového, úverového, poistného, osobného dôchodkového, investičného alebo platobného charakteru;

…

15. ‚doplnková zmluva' je zmluva, ktorou spotrebiteľ nadobúda tovar alebo služby, ktoré sú spojené so zmluvou uzatvorenou na diaľku alebo zmluvou uzatvorenou mimo prevádzkových priestorov, pričom daný tovar je dodaný alebo služby sú poskytnuté obchodníkom alebo treťou stranou na základe dohody medzi touto treťou stranou a obchodníkom."

16. Podľa svojho článku 3 ods. 1 sa smernica 2011/83 uplatňuje za podmienok a v rozsahu, ktoré sú v nej stanovené, na každú zmluvu uzavretú medzi obchodníkom a spotrebiteľom. Podľa článku 3 ods. 3 písm. d) sa nevzťahuje na zmluvy o finančných službách.

17. Článok 6 smernice 2011/83, nazvaný „Požiadavky na informácie v prípade zmlúv uzavretých na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov“, v odseku 1 stanovuje:

„Predtým, ako sa zmluva uzavretá na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov či akákoľvek zodpovedajúca ponuka stane pre spotrebiteľa záväznou, obchodník mu jasným a zrozumiteľným spôsobom poskytne tieto informácie:

…

h) v prípade, že existuje právo na odstúpenie od zmluvy, podmienky, lehotu a postupy na uplatnenie tohto práva v súlade s článkom 11 ods. 1, ako aj vzorový formulár na odstúpenie od zmluvy uvedený v časti B prílohy I;

…“

18. Článok 9 smernice 2011/83, nazvaný „Právo na odstúpenie od zmluvy“, v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Pokiaľ sa neuplatnia výnimky stanovené v článku 16, spotrebiteľ má 14-dňovú lehotu na odstúpenie od zmluvy uzatvorenej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov bez toho, aby uviedol dôvod, ako aj bez toho, aby znášal iné náklady ako tie, ktoré sú ustanovené v článku 13 ods. 2 a článku 14.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 10, lehota na odstúpenie od zmluvy uvedená v odseku 1 tohto článku uplynie po 14 dňoch:

a) odo dňa uzavretia zmluvy v prípade zmlúv o službách;

…“

19. Článok 10 smernice 2011/83, nazvaný „Neposkytnutie informácie o práve na odstúpenie od zmluvy“, v odseku 1 stanovuje:

„Ak obchodník neposkytol spotrebiteľovi informáciu o práve na odstúpenie od zmluvy uvedenú v článku 6 ods. 1 písm. h), lehota na odstúpenie od zmluvy uplynie po 12 mesiacoch od skončenia pôvodnej lehoty na odstúpenie od zmluvy určenej v súlade s článkom 9 ods. 2“

20. Článok 13 smernice 2011/83, nazvaný „Záväzky obchodníka v prípade odstúpenia od zmluvy“, v odseku 3 stanovuje:

„Pokiaľ obchodník v prípade kúpnych zmlúv nenavrhol, že si tovar vyzdvihne sám, môže počkať s vrátením platby dovtedy, kým nedostane tovar späť alebo kým spotrebiteľ nepreukáže, že tovar odoslal späť, podľa toho, čo nastane skôr.“

21. Článok 15 smernice 2011/83, nazvaný „Účinky uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy v prípade doplnkových zmlúv“, stanovuje:

„1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 15 smernice [2008/48], ak si spotrebiteľ uplatní právo na odstúpenie od zmluvy uzatvorenej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov v súlade s článkami 9 až 14 tejto smernice, akékoľvek doplnkové zmluvy sa automaticky ukončia bez

akýchkoľvek nákladov pre spotrebiteľa okrem tých, ktoré sú stanovené v článku 13 ods. 2 a článku 14 tejto smernice.

2. Členské štáty stanovia podrobné pravidlá o ukončení takýchto zmlúv.“

22. Článok 16 smernice 2011/83, nazvaný „Výnimky z práva na odstúpenie od zmluvy“, okrem iného stanovuje, že členské štáty nestanovia právo na odstúpenie od zmluvy uvedené v článkoch 9 až 15, pokiaľ ide o zmluvy uzatvorené na diaľku a mimo prevádzkových priestorov, pokiaľ ide „l) o poskytnutie ubytovacích služieb na iný ako obytný účel, prepravu tovaru, prenájom automobilov, stravovacie služby alebo služby súvisiace s činnosťami v rámci voľného času, ak sa v zmluve stanovuje konkrétny dátum alebo lehota na plnenie“.

B. Nemecké právo

1. Občiansky zákonník

23. Podľa § 242 Bürgerliches Gesetzbuch (Občiansky zákonník, ďalej len „BGB“), nazvaného „Plnenie v dobrej viere“, „povinný musí konať spôsobom, ktorý je v súlade s dobrou vierou, s prihliadnutím na uznávanú prax“.

24. § 273 ods. 1 BGB, nazvaný „Zádržné právo“, stanovuje:

„Ak má povinný pohľadávku, ktorá je splatná voči oprávnenému na základe toho istého právneho vzťahu, na ktorom je založený záväzok, môže, pokiaľ dlhový vzťah nie je upravený inak, odmietnuť plnenie, ktoré dlhuje, až kým mu nie je poskytnuté dlžné plnenie (zádržné právo).“

25. Podľa § 293 BGB, nazvaného „Omeškanie s prevzatím“, „povinný je v omeškaní, ak neprijme plnenie, ktoré mu bolo ponúknuté“.

26. Podľa § 294 BGB, nazvaného „Skutočná ponuka“, „oprávnenému musí byť skutočne ponúknuté plnenie presne tak, ako sa má poskytnúť“.

27. § 312b BGB, nazvaný „Zmluvy uzatvorené mimo prevádzkových priestorov“, stanovuje:

„(1) [1]Zmluvy uzatvorené mimo prevádzkových priestorov sú zmluvy

1. uzatvorené za súčasnej fyzickej prítomnosti spotrebiteľa a obchodníka na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom obchodníka,

2. v prípade ktorých predložil ponuku spotrebiteľ za rovnakých okolností, aké sa uvádzajú v bode 1,

3. uzatvorené v prevádzkových priestoroch obchodníka alebo prostredníctvom prostriedkov komunikácie na diaľku hneď po tom, čo bol spotrebiteľ osobne a individuálne oslovený na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom obchodníka, za súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa, alebo

…

[2]Za obchodníka sa považuje aj osoba, ktorá koná v jeho mene alebo z jeho poverenia.

(2) [1]Prevádzkové priestory v zmysle odseku 1 sú akékoľvek nehnuteľné maloobchodné priestory, kde obchodník vykonáva trvalo svoju činnosť, a akékoľvek hnuteľné maloobchodné priestory, kde obchodník zvyčajne vykonáva svoju činnosť. [2]Maloobchodné priestory, v ktorých svoju činnosť trvalo alebo zvyčajne vykonáva osoba, ktorá koná v mene alebo z poverenia obchodníka, sa považujú za priestory obchodníka.“

28. § 312c BGB, nazvaný „Zmluvy uzavreté na diaľku“, stanovuje:

„(1) Zmluvy uzavreté na diaľku sú zmluvy, v prípade ktorých obchodník alebo osoba, ktorá koná v jeho mene alebo z jeho poverenia, a spotrebiteľ využijú na zmluvné rokovania a uzavretie zmluvy výlučne prostriedky komunikácie na diaľku, ibaže k uzavretiu zmluvy nedôjde v rámci systému predaja alebo poskytovania služieb organizovaného na diaľku.

(2) Prostriedky komunikácie na diaľku v zmysle tohto zákona sú všetky komunikačné prostriedky, ktoré možno použiť na prípravu alebo na uzavretie zmluvy bez toho, aby zmluvné strany boli súčasne fyzicky prítomné, ako sú listy, katalógy, telefonáty, faxové správy, e-maily, správy zasielané prostredníctvom mobilných telefónnych služieb (SMS), ako aj rozhlas a elektronické informačné a komunikačné služby.“

29. § 312g BGB, nazvaný „Právo na odstúpenie od zmluvy“, stanovuje:

„(1) Spotrebiteľ má v prípade zmlúv uzatvorených mimo prevádzkových priestorov a v prípade zmlúv uzavretých na diaľku právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 355.

(2) Pokiaľ sa zmluvné strany nedohodli inak, právo na odstúpenie od zmluvy neexistuje v prípade nasledujúcich zmlúv:

…

9. zmluvy o poskytnutí ubytovacích služieb na iný ako obytný účel, prepravu tovaru, prenájom automobilov, stravovacie služby alebo služby súvisiace s činnosťami v rámci voľného času, ak sa v zmluve stanovuje konkrétny dátum alebo lehota na plnenie,

…“

30. § 322 BGB, nazvaný „Príkaz na súbežné plnenie“, v odseku 2 stanovuje, že „ak strana, ktorá podáva žalobu, musí svoju časť splniť ako prvá, môže, ak je druhá strana v omeškaní z dôvodu neprijatia, podať žalobu o plnenie po prijatí protiplnenia“.

31. § 346 BGB, nazvaný „Účinky ukončenia“, v odseku 1 stanovuje:[5]

„Ak si jedna zmluvná strana zmluvne vyhradila právo na ukončenie zmluvy alebo ak jej právo na ukončenie vyplýva zo zákona, musia byť v prípade ukončenia zmluvy vrátené všetky prijaté plnenia a vydané získané úžitky.“

[5] Toto ustanovenie v znení účinnom k 31. januáru 2012 sa uplatní v štvrtej veci, ktorá je predmetom konania vo veci samej vo veci C-232/21.

32. Podľa § 348 BGB, nazvaného „Súbežné plnenie“:[6]

„Povinnosti strán vyplývajúce z ukončenia zmluvy sa plnia súbežne. Ustanovenia § 320 a § 322 sa použijú analogicky.“

33. § 355 BGB, nazvaný „Právo na odstúpenie od spotrebiteľských zmlúv“, znie takto:

„(1) [1]Pokiaľ zákon dáva spotrebiteľovi právo na odstúpenie od zmluvy v súlade s týmto ustanovením, spotrebiteľ a obchodník prestávajú byť viazaní svojimi vyhláseniami o úmysle uzavrieť zmluvu, ak spotrebiteľ odvolal svoje vyhlásenie v tomto zmysle v stanovenej lehote. …

(2) [1]Lehota na odstúpenie od zmluvy je 14 dní. [2]Pokiaľ nie je stanovené inak, začína plynúť momentom uzavretia zmluvy.“

34. § 356b BGB, nazvaný „Právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere“, v odseku 2 stanovuje:

„[1]Ak dokument doručený dlžníkovi podľa odseku 1 neobsahuje povinné údaje stanovené v § 492 ods. 2, lehota začína plynúť až po odstránení tohto nedostatku podľa § 492 ods. 6.

…“

35. § 357 BGB, nazvaný „Právne dôsledky odstúpenia od zmlúv uzavretých mimo prevádzkových priestorov a na diaľku s výnimkou zmlúv o finančných službách“, v odsekoch 1 a 4 stanovuje:[7]

„(1) Získaný prospech musí byť vrátený najneskôr do 14 dní.

…

(4) [1]V prípade predaja spotrebného tovaru môže obchodník odmietnuť vrátenie platby, kým nedostane vrátený tovar alebo kým spotrebiteľ neposkytne dôkaz o tom, že tovar odoslal. [2]To neplatí, ak obchodník ponúkol, že si tovar vyzdvihne.“

36. § 357a BGB, nazvaný „Právne dôsledky odstúpenia od zmlúv o finančných službách“, v odsekoch 1 a 3 stanovuje:

„(1) Získaný prospech musí byť vrátený najneskôr do 30 dní.

…

(3) [1]Ak dlžník odstúpi od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zaplatí za obdobie medzi poskytnutím a splatením úveru dohodnutý úrok. …“

[6] To isté.

[7] Toto ustanovenie v znení účinnom k 31. januáru 2012 sa uplatní v štvrtej veci, ktorá je predmetom konania vo veci samej vo veci C-232/21, a znie takto:
„(1) Ak nie je stanovené inak, ustanovenie o zákonnom ukončení zmluvy sa analogicky uplatní na právo na odstúpenie od zmluvy a vrátenie plnenia.
…“

37. § 358 BGB, nazvaný „Zmluva napojená na zmluvu, od ktorej spotrebiteľ odstúpil“, v odsekoch 2 až 4 stanovuje: [8]

„(2) Ak spotrebiteľ právoplatne odvolal svoje vyhlásenie o úmysle uzavrieť zmluvu o spotrebiteľskom úvere na základe § 495 ods. 1 alebo § 514 ods. 2 prvej vety, prestáva byť viazaný aj svojím vyhlásením o úmysle uzavrieť zmluvu o dodaní tovaru alebo o poskytnutí inej služby, ktorá je naviazaná na zmluvu o spotrebiteľskom úvere.

(3) [1]Zmluva o dodaní tovaru alebo o poskytnutí iných služieb a zmluva o úvere podľa odseku 1 alebo 2 sú prepojené, ak úver slúži na úplné alebo čiastočné financovanie druhej zmluvy a ak obe tvoria obchodnú jednotku. [2]Obchodná jednotka sa považuje za existujúcu najmä vtedy, ak obchodník sám financuje protiplnenie spotrebiteľa, alebo v prípade financovania treťou stranou, ak veriteľ zapojí obchodníka do prípravy alebo uzavretia zmluvy o úvere. …

(4) [1]§ 355 ods. 3 a v závislosti od typu naviazanej zmluvy § 357 až § 357b sa analogicky uplatnia na odstúpenie od naviazanej zmluvy bez ohľadu na spôsob uvedenia na trh. … [5]Veriteľ pri jednaní so spotrebiteľom prevezme práva a povinnosti obchodníka vyplývajúce z naviazanej zmluvy, pokiaľ ide o právne dôsledky odstúpenia od zmluvy, ak v čase nadobudnutia účinnosti odstúpenia od zmluvy už bola obchodníkovi vyplatená výška úveru.

…“

38. § 492 BGB, nazvaný „Písomná forma, obsah dohody“, v odsekoch 2 a 6 stanovuje:

„(2) Zmluva musí obsahovať informácie stanovené v článku 247 § 6 až 13 Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch [(úvodný zákon k Občianskemu zákonníku z 21. septembra 1994), [9] ďalej len ‚EGBGB‘] pre zmluvy o úveroch so spotrebiteľmi.

…

(6) [1]Ak zmluva neobsahuje informácie podľa odseku 2 alebo ak ich neobsahuje v plnom rozsahu, tieto informácie môžu byť poskytnuté následne na trvalom nosiči po skutočnom uzavretí zmluvy alebo v prípadoch podľa § 494 ods. 2 prvej vety po nadobudnutí účinnosti zmluvy. …“

39. § 495 BGB, nazvaný „Právo na odstúpenie od zmluvy; Lehota na rozmyslenie“, v odseku 1 stanovuje:

„V prípade úverovej zmluvy uzavretej so spotrebiteľom má dlžník právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 355.“

[8] Toto ustanovenie v znení účinnom k 31. januáru 2012 sa uplatní v štvrtej veci, ktorá je predmetom konania vo veci samej vo veci C-232/21, a znie takto:
„(2) Ak spotrebiteľ právoplatne odvolal svoje vyhlásenie o úmysle uzavrieť zmluvu o spotrebiteľskom úvere na základe § 495 ods. 1, prestáva byť viazaný aj svojím vyhlásením o úmysle uzavrieť zmluvu o dodaní tovaru alebo o poskytnutí inej služby, ktorá je naviazaná na zmluvu o spotrebiteľskom úvere.
…
(4) [1]§ 357 sa analogicky uplatní na naviazanú zmluvu. …
…“

[9] BGBl. 1994 I, s. 2494, a korigendum BGBl. 1997 I, s. 1061.

40. Podľa § 506 BGB, nazvaného „Odklad platby, iná pomoc pri financovaní“:

„(1) [1]Ustanovenia § 358 až § 360, § 491a až § 502 a § 505a až 505e uplatniteľné na všeobecné zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa s výnimkou § 492 ods. 4 a s výhradou odsekov 3 a 4 uplatnia na zmluvy, ktorými obchodník poskytuje spotrebiteľovi odklad platby za odplatu alebo inú odplatnú pomoc pri financovaní. …

(2) [1]Zmluvy medzi obchodníkom a spotrebiteľom o odplatnom užívaní predmetu sa považujú za pomoc pri financovaní za odplatu, ak sa dohodne, že:

1. spotrebiteľ je povinný vec nadobudnúť,

2. obchodník môže požadovať, aby spotrebiteľ vec nadobudol, alebo

3. spotrebiteľ zodpovedá za určitú hodnotu veci pri ukončení zmluvy.

[2]§ 500 ods. 2 a § 502 sa nepoužijú na zmluvy podľa bodu 3 prvej vety.

…

(4) [1]V rozsahu stanovenom v § 491 ods. 2 druhej vete bodoch 1 až 5, § 491 ods. 3 druhej vete a § 491 ods. 4 sa ustanovenia tohto pododdielu neuplatnia. Pokiaľ v závislosti od druhu zmluvy nie je možné určiť istinu (§ 491 ods. 2 druhá veta bod 1), nahrádza sa cenou platby v hotovosti alebo, ak obchodník nadobudol tovar pre spotrebiteľa, kúpnou cenou.“

2. EGBGB

41. Článok 247 EGBGB, nazvaný „Požiadavky na informácie v prípade zmlúv o spotrebiteľskom úvere, platenej finančnej pomoci a zmlúv o sprostredkovaní úveru“, stanovuje:[10]

„…

§ 6 Obsah zmluvy

(1) Do zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa jasným a zrozumiteľným spôsobom zahrnú tieto informácie:

1. informácie uvedené v § 3 ods. 1 bode 1 až 14 a v § 3 ods. 4,

…

(2) [1]Ak existuje právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 495 [BGB], zmluva musí obsahovať informácie o lehote a ďalších podmienkach vyhlásenia o odstúpení od zmluvy, ako aj odkaz na povinnosť dlžníka splatiť už vyplatený úver a zaplatiť úroky. [2]V zmluve sa uvedie výška úroku, ktorý sa má zaplatiť za deň. [3]Ak zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje nápadnú, jasne

[10] Toto ustanovenie, ktoré sa v znení účinnom k 31. januáru 2012 uplatní v štvrtej veci, ktorá je predmetom konania vo veci samej vo veci C-232/21, obsahuje nasledujúce rozdiely:
- § 6 ods. 2 tretia veta a § 12 ods. 1 tretia veta, odkazy na „prílohu 7“ by mali byť odkazmi na „prílohu 6“,
- § 12 ods. 1 prvá a tretia veta, odkazy na „§ 360 ods. 2 [BGB]“ by mali byť odkazmi na „§ 359a ods. 1 [BGB]“, a
- § 12 ods. 1 druhá veta, odkaz na „§ 358 a § 359 alebo § 360 [BGB]“ by mal byť odkazom na „§ 358 a § 359 [BGB]“.

formulovanú zmluvnú podmienku, ktorá v prípade všeobecných zmlúv o spotrebiteľskom úvere zodpovedá vzoru uvedenému v prílohe 7…, táto zmluvná podmienka musí spĺňať požiadavky prvej a druhej vety.

…

[5]Veriteľ sa môže odchýliť od vzoru, pokiaľ ide o formát a veľkosť písma, berúc do úvahy tretiu vetu.

§ 7 Ďalšie informácie v zmluve

(1) Do zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa jasným a zrozumiteľným spôsobom zahrnú tieto informácie, pokiaľ sú pre zmluvu relevantné:

…

3. spôsob výpočtu náhrady za predčasné splatenie úveru v rozsahu, v akom má veriteľ v úmysle uplatniť svoje právo na takúto náhradu v prípade predčasného splatenia úveru dlžníkom,

4. prístup dlžníka k mimosúdnemu mechanizmu vybavovania sťažností a zaistenia nápravy a prípadne podmienky takéhoto prístupu.

…

§ 12 Prepojené zmluvy a pomoc pri financovaní za odplatu

(1) [1]§ 1 až 11 sa analogicky uplatnia na zmluvy o odplatnej pomoci pri financovaní uvedené v § 506 ods. 1 [BGB]. [2]V prípade takýchto zmlúv, ako aj zmlúv o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú naviazané na inú zmluvu v súlade s § 358 [BGB] alebo v ktorých sú tovary alebo služby špecifikované v súlade s § 360 ods. 2 druhou vetou [BGB]:

1. predzmluvné informácie musia obsahovať, a to aj v prípade uvedenom v § 5, predmet a cenu v hotovosti,

2. zmluva musí obsahovať

   a) predmet a cenu v hotovosti,

   b) informácie o právach vyplývajúcich z § 358 a § 359 alebo § 360 [BGB] a o podmienkach výkonu týchto práv.

[3]Ak zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje nápadnú, jasne formulovanú zmluvnú podmienku, ktorá v prípade všeobecných zmlúv o spotrebiteľskom úvere zodpovedá vzoru uvedenému v prílohe 7…, táto zmluvná podmienka musí v prípade prepojených zmlúv a transakcií podľa § 360 ods. 2 druhej vety [BGB] spĺňať požiadavky uvedené v bode 2 písm. b) druhej vety. …

…“

III. Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

A. Vec C-38/21

42. Dňa 10. novembra 2018 VK ako spotrebiteľ uzavrel lízingovú zmluvu s odpočtom kilometrov na motorové vozidlo BMW určené na súkromné použitie so spoločnosťou BMW Bank GmbH. VK požiadal o túto lízingovú zmluvu a podpísal žiadosť v priestoroch predajcu automobilov. Predajca automobilov, ktorý pôsobil ako sprostredkovateľ úverov pre BMW Bank, nemal však právomoc uzavrieť zmluvu, vypočítal jednotlivé prvky lízingu (doba lízingu, akontácia a výška mesačných splátok) a vysvetlil ich VK. Predajca automobilov bol oprávnený a schopný poskytnúť VK informácie o zmluve a odpovedať na akékoľvek otázky. Predajca automobilov postúpil žiadosť o lízing banke, ktorá jej vyhovela.

43. Strany sa dohodli, že VK zaplatí celkovú sumu 12 486,80 eura pozostávajúcu z akontácie vo výške 4 760 eur, po ktorej bude nasledovať 24 lízingových splátok po 321,95 eura. Úroková sadzba úveru bola 3,49 % ročne počas celej doby trvania lízingovej zmluvy a ročná percentuálna úroková sadzba bola 3,55 %. Čistá výška úveru bola 40 294,85 eura, čo zodpovedalo kúpnej cene vozidla. Ďalej sa dohodlo, že počet kilometrov najazdených na vozidle bude obmedzený na 10 000 kilometrov ročne. Pri vrátení vozidla mal VK zaplatiť 0,0737 eura za každý najazdený kilometer nad rámec tohto limitu a za každý nevyužitý kilometer mu malo byť vrátených 0,0492 eura. Ak by stav vozidla pri vrátení nezodpovedal jeho veku a dohodnutému počtu najazdených kilometrov, VK by bol povinný nahradiť banke BMW Bank toto dodatočné zníženie hodnoty. Lízingová zmluva ani nijaká samostatná zmluva neobsahovala záväzok odkúpenia vozidla.

44. Lízingová zmluva obsahuje nasledujúcu doložku nazvanú „Právo na odstúpenie od zmluvy“:[11]

„Vyhlásenie smerujúce k uzavretiu zmluvy môžete bez uvedenia dôvodov odvolať do 14 dní. Lehota začína plynúť po uzavretí zmluvy, ale až po tom, čo dlžník dostal všetky povinné informácie podľa § 492 ods. 2 [BGB] (napríklad informácie o druhu úveru, informácie o istine, informácie o dobe platnosti zmluvy). …“

45. VK prevzal vozidlo. Od januára 2019 riadne platil dohodnuté mesačné splátky. Listom z 25. júna 2020 odstúpil od zmluvy. BMW Bank toto odstúpenie od zmluvy odmietla.

46. Žalobou proti BMW Bank podanou na vnútroštátny súd sa VK domáha určenia, že banka si nemôže uplatniť nijaké práva vyplývajúce z lízingovej zmluvy, najmä nárok na lízingové splátky. Tvrdí, že lehota na odstúpenie od zmluvy nezačala plynúť, keďže povinné informácie v lízingovej zmluve sú nedostatočné a nezrozumiteľné. Keďže lízingová zmluva je zmluvou uzatvorenou mimo prevádzkových priestorov a/alebo zmluvou uzavretou na diaľku, tvrdí tiež, že § 312g ods. 1 BGB mu priznáva právo odstúpiť od nej. Podľa VK nie je možné žiadať o objasnenie a získať povinné informácie od BMW Bank, ak zamestnanec alebo zástupca tejto banky nie je prítomný v priestoroch predajcu automobilov v čase prípravy zmluvy.

47. BMW Bank navrhuje zamietnuť žalobu VK ako nedôvodnú. Uvádza, že pravidlá týkajúce sa odstúpenia od zmluvy uplatniteľné na zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa nevzťahujú na lízingové zmluvy založené na najazdených kilometroch. V každom prípade lízingová zmluva VK riadne oboznámila so všetkými povinnými informáciami vrátane jeho práva odstúpiť od nej. Informácie

[11] Podľa vnútroštátneho súdu toto ustanovenie zodpovedá zákonnom stanovenému vzoru uvedenému v prílohe 7 EGBGB, na ktorý odkazuje článok 247 § 6 ods. 2 tretia veta EGBGB.

o práve na odstúpenie od zmluvy presne zodpovedajú zákonnom stanovenému vzoru, takže sa považujú za informácie spĺňajúce požiadavky článku 247 § 6 ods. 2 prvej a tretej vety EGBGB, z dôvodu ktorých 14-dňová lehota na odstúpenie od zmluvy uplynula dávno predtým, ako si VK uplatnil právo na odstúpenie od zmluvy. BMW Bank ďalej tvrdí, že vzhľadom na to, že VK bol v osobnom kontakte so sprostredkovateľom, ktorý ho mohol informovať o ponúkanej službe, lízingová zmluva nie je zmluvou uzavretou na diaľku. Nejde ani o zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov, keďže sprostredkovateľa treba považovať za konajúceho v mene alebo na účet obchodníka v zmysle odôvodnenia 22 smernice 2011/83.

48. Vnútroštátny súd uvádza, že nemecká judikatúra až donedávna uznávala existenciu práva na odstúpenie od zmluvy v prípade lízingových zmlúv založených na najazdených kilometroch uplatnením analogických vnútroštátnych ustanovení upravujúcich zmluvy, ktorými obchodník poskytuje spotrebiteľovi odklad platby za odplatu alebo inú odplatnú pomoc pri financovaní.[12] V rozsudku z 24. februára 2021[13] však Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) konštatoval, že táto analógia nie je udržateľná. § 495 a § 355 BGB teda nepriznávajú nájomcovi vozidla právo na odstúpenie od tohto druhu lízingovej zmluvy. Podľa uvedeného súdu je toto riešenie správne z hľadiska práva EÚ, keďže článok 2 ods. 2 písm. d) smernice 2008/48 sa neuplatňuje na nájomné zmluvy alebo lízingové zmluvy, pokiaľ záväzok odkúpiť predmet zmluvy nie je stanovený ani samotnou zmluvou, ani samostatnou zmluvou. Keďže v prípade lízingových zmlúv s odpočtom kilometrov neexistuje povinnosť odkúpenia, súd nemôže analogicky uplatniť smernicu 2008/48. Vnútroštátny súd má pochybnosti o správnosti tejto analýzy.

49. Vnútroštátny súd sa po prvé pýta, či lízingová zmluva s odpočtom kilometrov, o akú ide v prejednávanej veci, patrí do pôsobnosti smernice 2008/48, smernice 2011/83 alebo smernice 2002/65. Predpokladá možnosť analogického uplatnenia smernice 2008/48,[14] keďže lízingové zmluvy založené na najazdených kilometroch sú zvyčajne navrhnuté tak, aby sa zabezpečilo, že tak z hľadiska výpočtu, ako aj v praxi povedú k úplnej amortizácii užívania vozidla. Subsidiárne sa vnútroštátny súd pýta, či lízing motorových vozidiel na základe počtu najazdených kilometrov predstavuje finančnú službu v zmysle článku 2 písm. b) smernice 2002/65 a článku 2 bodu 12 smernice 2011/83.[15] Na podporu tohto prístupu vnútroštátny súd uvádza, že v prípade lízingových zmlúv s odpočtom kilometrov neexistuje medzi prenajímateľom a prenajatým majetkom podstatná blízkosť, keďže nájomca si vyberá predmet lízingu podľa svojich potrieb. Na rozdiel od nájomcu v úzkom slova zmysle lízingový nájomca znáša všetky riziká počas doby lízingu, musí poistiť vozidlo a uplatniť si práva voči tretím osobám v prípade vád vozidla, zatiaľ čo prenajímateľ len financuje užívanie vozidla nájomcom.

50. V prípade, že taká lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch, o akú ide vo veci samej, patrí do pôsobnosti smernice 2008/48, vnútroštátny súd sa ďalej pýta na zlučiteľnosť vnútroštátnej právnej úpravy s článkom 10 ods. 2 písm. p) a s článkom 14 ods. 1 tejto smernice, ktorá zavádza právnu domnienku, podľa ktorej napriek prípadnej nedostatočnosti poskytnutých informácií je povinnosť poskytnúť spotrebiteľovi informácie o práve na odstúpenie od zmluvy

[12] Pozri § 506 ods. 2 prvú vetu bod 3 a § 495 ods. 1 BGB. Podľa vnútroštátneho súdu sa táto judikatúra zakladala na skutočnosti, že podľa lízingovej zmluvy založenej na najazdených kilometroch sa lízingové splátky a počiatočná sadzba vypočítajú tak, aby sa zabezpečilo, že nájomca zaplatí celú amortizovanú hodnotu vozidla. Na rozdiel od štandardných zmlúv o prenechaní do užívania sa pri výpočte zostatkovej hodnoty zohľadňuje amortizácia súvisiaca len s počtom najazdených kilometrov, a nie s inými faktormi, akým je opotrebenie zodpovedajúce bežnému používaniu. Podstatným prvkom zmluvy teda nie je prenechanie vozidla do užívania, ale financovanie tohto užívania.

[13] Vec č. VIII ZR 36/20, DE:BGH:2021:240221, iuris UVIIIZR36.20.0.

[14] Podľa svojho článku 2 ods. 2 písm. d) sa smernica 2008/48 neuplatňuje na nájomné zmluvy alebo lízingové zmluvy, pri ktorých záväzok odkúpiť predmet zmluvy nie je stanovený ani v samotnej zmluve, ani v nijakej samostatnej zmluve. Sporná lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch neobsahuje takúto povinnosť.

[15] Podľa svojho článku 3 ods. 3 písm. d) sa smernica 2011/83 neuplatňuje na zmluvy o finančných službách.

splnená, ak zmluva obsahuje doložku, ktorá zodpovedá zákonom stanovenému vzoru pripojenému k tomuto právnemu predpisu (ďalej len „domnienka zákonnosti“). Vnútroštátny súd sa tiež pýta, či musí upustiť od uplatnenia tejto právnej úpravy, ak to považuje za vhodné.

51. Vnútroštátny súd má pochybnosti o zlučiteľnosti domnienky zákonnosti s rozsudkom Súdneho dvora Kreissparkasse Saarlouis.[16] Súdny dvor v ňom okrem iného konštatoval, že pokiaľ ide o informácie uvedené v článku 10 smernice 2008/48, článok 10 ods. 2 písm. p) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že bráni zmluve o úvere, ktorá odkazuje na ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré zas odkazuje na iné vnútroštátne právne predpisy.[17] Vnútroštátny súd poukazuje na to, že jedenásty občianskoprávny senát Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) rozhodol, že sa nemôže riadiť touto judikatúrou, keďže znenie, zmysel, účel a pôvod článku 247 § 6 ods. 2 tretej vety EGBGB bránia výkladu, ktorý by bol zlučiteľný so smernicou 2008/48.[18] Tento senát nemohol uvažovať ani o priamom uplatnení smernice, keďže Súdny dvor vylúčil v oblasti spotrebiteľských úverov možnosť hraničného výkladu vnútroštátneho práva *contra legem* s cieľom dodržať požiadavky práva EÚ. Vnútroštátny súd sa však domnieva, že Súdny dvor doteraz ponechal otvorené uplatnenie zásady prednosti práva EÚ vo vzťahu k smernici 2008/48.[19]

52. Po druhé vnútroštátny súd žiada o objasnenie, pokiaľ ide o informácie, ktoré musia byť uvedené v zmluvách o spotrebiteľskom úvere na základe článku 10 ods. 2 písm. p), l) a t) smernice 2008/48. Pýta sa, či zabrániť tomu, aby lehota na odstúpenie od zmluvy začala plynúť v súlade s článkom 14 ods. 1 smernice, môže len neuvedenie povinných informácií alebo či má rovnaký dôsledok skutočnosť, že poskytnuté informácie sú neúplné alebo vecne nesprávne.

53. Po tretie sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľom v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere môže byť premlčané z dôvodu porušenia zásady dobrej viery zakotvenej v § 242 BGB.

54. Po štvrté sa vnútroštátny súd pýta, či a za akých podmienok možno uplatnenie práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere považovať za zneužitie. Poukazuje na to, že Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) v nedávnom rozsudku rozhodol, že uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy môže byť zneužívajúce, a teda predstavovať porušenie § 242 BGB, ak sa spotrebiteľ, odvolávajúc sa na neexistenciu domnienky zákonnosti spojenej so zákonom stanoveným vzorom, usiluje využiť formálne právne postavenie. Podľa uvedeného súdu môže byť v tomto kontexte potrebné zohľadniť viaceré faktory, nielen nasledujúce skutočnosti: že spotrebiteľ mohol považovať informácie, ktoré nie sú v súlade so zákonom stanoveným vzorom, za nepodstatné pre svoju situáciu, že možno prvýkrát vzniesol otázku nesúladu zákonom stanoveného vzoru počas konania o kasačnom opravnom prostriedku alebo že spotrebiteľ mohol „svoje právo na odstúpenie od zmluvy, aby mohol vrátiť vozidlo, uplatniť po tom, čo ho používal v súlade so zamýšľaným účelom počas pomerne dlhého obdobia, pričom sa mylne domnieval, že bude oslobodený od povinnosti zaplatiť náhradu“.

[16] Rozsudok z 26. marca 2020, Kreissparkasse Saarlouis (C-66/19, EU:C:2020:242; ďalej len „rozsudok Kreissparkasse Saarlouis“).

[17] Ako vyplýva z bodu 44 vyššie, lízingová zmluva, o ktorú ide vo veci samej, obsahuje takýto odkaz. Vnútroštátny súd sa pýta, či v dôsledku rozsudku Kreissparkasse Saarlouis treba informácie o práve na odstúpenie od zmluvy obsiahnuté v tejto zmluve považovať za nedostatočné, takže v súlade s § 356b ods. 2 BGB v spojení s § 492 ods. 2 BGB a s článkom 247 § 6 ods. 2 prvou vetou a článkom 247 § 12 ods. 1 druhou vetou EGBGB lehota na odstúpenie od zmluvy ešte nezačala plynúť.

[18] V návrhu na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátny súd uvádza, že v Nemecku sa niektorí právni komentátori domnievajú, že domnienku zákonnosti možno vykladať tak, že sa týka len dodržiavania požiadaviek stanovených vnútroštátnym právom, a nie tých, ktoré ukladá právo EÚ.

[19] Vnútroštátny súd odkazuje na rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283, body 76 až 79).

55. Ak subsidiárne lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch, o akú ide v prejednávanej veci, spočíva v poskytovaní finančnej služby v zmysle smerníc 2002/65 a 2011/83, vnútroštátny súd sa po prvé pýta, či sa takáto zmluva považuje za „zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov“ v zmysle článku 2 bodu 8 smernice 2011/83.[20] Kladie si otázku, či prevádzkové priestory osoby, ktorá sa len podieľa na príprave zmluvy, v prejednávanej veci predajcu automobilov, ktorý nemá právomoc zastupovať obchodníka na účely uzavretia tejto zmluvy, sú obchodnými priestormi tohto obchodníka na účely článku 2 bodu 9 smernice 2011/83. Vzniká konkrétna otázka, či účasť takejto osoby možno stotožňovať s konaním „v mene alebo na účet obchodníka“ v zmysle článku 2 bodu 2 smernice 2011/83 a v dôsledku toho § 312b ods. 1 druhej vety a § 312b ods. 2 BGB.

56. Po druhé vnútroštátnemu súdu nie je jasné, či sa na predmetnú lízingovú zmluvu založenú na najazdených kilometroch vzťahuje výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy stanovená v článku 16 písm. l) smernice 2011/83 a v § 312g ods. 2 bode 9 BGB, pokiaľ ide o služby prenájmu automobilov. V tejto súvislosti vnútroštátny súd najmä uvádza, že podľa rozsudku Oberlandesgericht München (Vyšší krajinský súd Mníchov, Nemecko) z 18. júna 2020[21] „prenájom automobilov“ zahŕňa krátkodobý prenájom automobilov, nie lízingové zmluvy s odpočtom kilometrov.

57. Po tretie sa vnútroštátny súd pýta, či lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch, o akú ide v prejednávanej veci, môže byť „zmluvou uzavretou na diaľku“ v zmysle článku 2 písm. a) smernice 2002/65 a článku 2 bodu 7 smernice 2011/83, ak bol spotrebiteľ v osobnom kontakte len so sprostredkovateľom, ktorý sa len podieľa na príprave zmluvy a nemá právomoc zastupovať obchodníka s cieľom uzavrieť ju.[22] Okrem iného poukazuje na to, že podľa Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) podmienka „výhradného využitia jedného alebo viacerých prostriedkov komunikácie na diaľku“ uvedená v týchto ustanoveniach nie je splnená, ak je spotrebiteľ v prípravnej fáze na uzavretie zmluvy v osobnom kontakte s treťou osobou, ktorá mu v mene obchodníka poskytne informácie o tejto zmluve.

[20] Podľa vnútroštátneho súdu, ak sa lízingová zmluva s odpočtom kilometrov považuje za zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov, nájomca má právo odstúpiť od zmluvy podľa § 312g ods. 1 BGB. Uvádza, že hoci smernica 2011/83 nepriznáva spotrebiteľom právo na odstúpenie od zmluvy o finančných službách, výklad § 312b ods. 1 druhej vety BGB, ktorá sa týka zmlúv uzatvorených mimo prevádzkových priestorov, závisí od výkladu smernice 2011/83. Odkazuje na rozsudky z 19. októbra 2017, Solar Electric Martinique (C-303/16, EU:C:2017:773, bod 26), a Kreissparkasse Saarlouis (bod 29), v ktorom Súdny dvor rozhodol, že „pokiaľ vnútroštátna právna úprava prispôsobuje riešenia situácií, ktoré nepatria do pôsobnosti dotknutého aktu Únie, riešeniam upraveným uvedeným aktom Únie, existuje určitý záujem Únie na tom, aby sa s cieľom predísť budúcim rozdielom vo výklade vykladali ustanovenia prebraté z tohto aktu jednotným spôsobom“.

[21] Vec 32 U 7119/19, DE:OLGMUEN:2020:0618.32U7119.19.0A, BeckRS2020,13248, bod 39.

[22] Podľa vnútroštátneho súdu, ak sa lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch považuje za zmluvu uzavretú na diaľku, nájomca má právo odstúpiť od zmluvy podľa § 312g ods. 1 BGB.

58. Za týchto okolností sa Landgericht Ravensburg (Krajinský súd Ravensburg) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. O fikcii zákonnosti podľa článku 247 § 6 ods. 2 tretej vety a článku 247 § 12 ods. 1 tretej vety [EGBGB]:

a) Sú článok 247 § 6 ods. 2 tretia veta a článok 247 § 12 ods. 1 tretia veta EGBGB v rozsahu, v akom konštatujú, že zmluvné ustanovenia odporujúce ustanoveniam článku 10 ods. 2 písm. p) smernice [2008/48] vyhovujú požiadavkám článku 247 § 6 ods. 2 prvej a druhej vety EGBGB a požiadavkám stanoveným v článku 247 § 12 ods. 1 druhej vete bode 2 písm. b) EGBGB, v rozpore s článkom 10 ods. 2 písm. p) a článkom 14 ods. 1 smernice [2008/48]?

Ak áno:

b) Vyplýva z práva Únie, najmä z článku 10 ods. 2 písm. p) a článku 14 ods. 1 smernice [2008/48], že článok 247 § 6 ods. 2 tretia veta a článok 247 § 12 ods. 1 tretia veta EGBGB sa neuplatnia v rozsahu, v akom konštatujú, že zmluvné ustanovenia odporujúce ustanoveniam článku 10 ods. 2 písm. p) smernice [2008/48] vyhovujú požiadavkám článku 247 § 6 ods. 2 prvej a druhej vety EGBGB a požiadavkám stanoveným v článku 247 § 12 ods. 1 druhej vete bode 2 písm. b) EGBGB?

Ak je odpoveď na otázku 1 písm. b) záporná:

2. O povinných informáciách podľa článku 10 ods. 2 smernice [2008/48]:

a) Má sa článok 10 ods. 2 písm. p) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že výška úroku za deň, ktorá sa má uviesť v zmluve o úvere, musí matematicky vyplývať zo zmluvnej úrokovej sadzby úveru uvedenej v zmluve?

b) Má sa článok 10 ods. 2 písm. l) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že sa má v absolútnej hodnote uviesť úroková sadzba pre prípad oneskorených platieb platná v čase uzavretia zmluvy o úvere, resp. sa má v absolútnej hodnote uviesť aspoň referenčná úroková sadzba (v tomto prípade základná úroková sadzba podľa § 247 [BGB]), z ktorej sa zvýšením (v tomto prípade o päť percentuálnych bodov podľa § 288 ods. 1 druhej vety BGB) vypočíta platná úroková sadzba pre prípad oneskorených platieb, a musí byť spotrebiteľ informovaný o referenčnej úrokovej sadzbe (základnej úrokovej sadzbe) a jej premenlivosti?

c) Má sa článok 10 ods. 2 písm. t) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že v texte zmluvy o úvere musia byť uvedené podstatné formálne náležitosti pre prístup k sťažnosti a/alebo prostriedku nápravy v rámci mimosúdneho mechanizmu vybavovania sťažností a/alebo zaistenia nápravy?

Ak je aspoň jedna z odpovedí na vyššie uvedené otázky 2 písm. a) až c) kladná:

d) Má sa článok 14 ods. 1 druhá veta písm. b) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť len vtedy, ak informácie podľa článku 10 ods. 2 smernice [2008/48] boli poskytnuté úplne a správne?

Ak nie:

e) Aké sú smerodajné kritériá pre začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy napriek neúplným alebo nesprávnym informáciám?

Ak sú odpovede na vyššie uvedené otázky 1 písm. a) a/alebo aspoň jednu z otázok 2 písm. a) až c) kladné:

3. O zániku práva na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48]:

a) Podlieha právo na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48] zániku?

Ak áno:

b) Ide v prípade zániku o časové ohraničenie práva na odstúpenie od zmluvy, ktoré musí byť upravené v parlamentnom zákone?

Ak nie:

c) Predpokladá zánik práva zo subjektívneho hľadiska, že spotrebiteľ vedel o existencii svojho práva na odstúpenie od zmluvy alebo je aspoň zodpovedný za to, že o ňom nevedel z dôvodu hrubej nedbanlivosti?

Ak nie:

d) Bráni možnosť veriteľa dodatočne poskytnúť informácie dlžníkovi podľa článku 14 ods. 1 druhej vety písm. b) smernice [2008/48] a tým vyvolať začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy, uplatneniu právnej úpravy týkajúcej sa zániku práva na základe dobrej viery?

Ak nie:

e) Je to v súlade s pevne stanovenými zásadami medzinárodného práva, ktorými sú podľa Grundgesetz (základný zákon) viazané nemecké súdy?

Ak áno:

f) Ako má nemecký subjekt uplatňujúci právo vyriešiť konflikt medzi záväznými predpismi medzinárodného práva a požiadavkami Súdneho dvora Európskej únie?

4. O uznaní zneužívajúceho uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48]:

a) Môže uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48] predstavovať zneužitie práva?

Ak áno:

b) Ide v prípade uznania zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy o obmedzenie práva na odstúpenie od zmluvy, ktoré musí byť upravené v parlamentnom zákone?

Ak nie:

c) Predpokladá uznanie zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy zo subjektívneho hľadiska, že spotrebiteľ vedel o existencii svojho práva na odstúpenie od zmluvy alebo je aspoň zodpovedný za to, že o ňom nevedel z dôvodu hrubej nedbanlivosti?

Ak nie:

d) Bráni možnosť veriteľa dodatočne poskytnúť informácie dlžníkovi podľa článku 14 ods. 1 druhej vety písm. b) smernice [2008/48] a tým vyvolať začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy uznaniu zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy na základe dobrej viery?

Ak nie:

e) Je to v súlade s pevne stanovenými zásadami medzinárodného práva, ktorými sú podľa základného zákona viazané nemecké súdy?

Ak áno:

f) Ako má nemecký subjekt uplatňujúci právo vyriešiť konflikt medzi záväznými predpismi medzinárodného práva a požiadavkami Súdneho dvora Európskej únie?

5. Patria lízingové zmluvy s odpočtom kilometrov týkajúce sa motorových vozidiel s dobou platnosti približne dva až tri roky, ktoré sa uzatvárajú s vylúčením riadneho práva na vypovedanie zmluvy podľa tlačiva, v prípade ktorých musí spotrebiteľ zabezpečiť kompletné havarijné poistenie vozidla, okrem toho musí uplatniť práva vyplývajúce zo zodpovednosti za vady voči tretím osobám (najmä voči predajcovi a výrobcovi vozidla) a navyše znáša riziko straty, poškodenia a iného poklesu hodnoty, do pôsobnosti smernice [2011/83] a/alebo smernice [2008/48] a/alebo smernice [2002/65]? Sú tieto zmluvy zmluvami o úvere v zmysle článku 3 písm. c) smernice [2008/48] a/alebo o zmluvami o finančných službách v zmysle článku 2 bodu 12 smernice [2011/83], ako aj článku 2 písm. b) smernice [2002/65]?

6. Ak sú lízingové zmluvy s odpočtom kilometrov týkajúce sa motorových vozidiel – aké sú opísané v otázke 5 – zmluvami o finančných službách:

a) Považujú sa za nehnuteľné prevádzkové priestory v zmysle článku 2 bodu 9 smernice [2011/83] aj prevádzkové priestory osoby, ktorá za obchodníka pripravuje zmluvy so spotrebiteľmi, ale sama nemá splnomocnenie na uzavretie predmetných zmlúv?

Ak áno:

b) Platí to aj v prípade, že osoba, ktorá pripravuje zmluvu, podniká v inom odvetví a/alebo podľa predpisov týkajúcich sa dohľadu a/alebo občianskoprávnych predpisov nie je oprávnená uzatvárať zmluvy o finančných službách?

7. Ak je odpoveď na otázku 6 písm. a) alebo otázku 6 písm. b) záporná:

Má sa článok 16 písm. l) smernice [2011/83] vykladať v tom zmysle, že lízingové zmluvy s odpočtom kilometrov týkajúce sa motorových vozidiel (aké sú opísané vyššie v otázke 5) patria pod túto výnimku?

8. Ak sú lízingové zmluvy s odpočtom kilometrov týkajúce sa motorových vozidiel – aké sú opísané v otázke 5 – zmluvami o finančných službách:

a) Ide o zmluvu uzavretú na diaľku v zmysle článku 2 písm. a) smernice [2002/65] a článku 2 bodu 7 smernice [2011/83] aj v prípade, že pri zmluvných rokovaniach existoval osobný kontakt len s jednou osobou, ktorá za obchodníka pripravuje zmluvy so spotrebiteľmi, ale sama nemá splnomocnenie na uzavretie predmetných zmlúv?

   Ak áno:

b) Platí to aj v prípade, že osoba, ktorá pripravuje zmluvu, podniká v inom odvetví a/alebo podľa predpisov týkajúcich sa dohľadu a/alebo občianskoprávnych predpisov nie je oprávnená uzatvárať zmluvy o finančných službách?“

B. Vec C-47/21

59. Dňa 12. apríla 2017 F. F. uzavrel ako spotrebiteľ so spoločnosťou C. Bank AG zmluvu o úvere vo výške 15 111,70 eura na kúpu ojazdeného motorového vozidla na súkromné účely.

60. Predajca automobilov, od ktorého F. F. kúpil vozidlo, pôsobil pri príprave a uzatváraní úverovej zmluvy ako sprostredkovateľ úveru pre C. Bank a použil štandardný formulár zmluvy, ktorý poskytla banka. Kúpna cena bola 14 880 eur. Po odpočítaní akontácie 2 000 eur mal byť zostatok vo výške 12 880 eur financovaný prostredníctvom úveru. Táto zmluva o úvere stanovovala splácanie v 60 mesačných splátkach spolu s konečnou platbou v stanovenej výške.

61. Obsahuje túto doložku: [23]

„Právo na odstúpenie od zmluvy

Dlžník môže odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodov do 14 dní. Lehota začína plynúť po uzavretí zmluvy, ale až po tom, čo dlžník dostal všetky povinné informácie podľa § 492 ods. 2 [BGB] (napríklad informácie o druhu úveru, informácie o istine, informácie o dobe platnosti zmluvy). …“

62. Vlastníctvo vozidla bolo prevedené na C. Bank v podobe ručenia za splatenie úveru. Po vyplatení úveru F. F. riadne platil dohodnuté mesačné splátky. Dňa 1. apríla 2020 odstúpil od zmluvy o úvere. C. Bank jeho odstúpenie od zmluvy odmietla.

63. Žalobou podanou na vnútroštátny súd sa F. F. po vrátení vozidla banke C. Bank domáha vrátenia mesačných splátok, ktoré zaplatil, a zálohy, ktorú zaplatil predajcovi automobilov, teda 10 110,11 eura. Ďalej sa domáha určenia, že C. Bank meškala s prevzatím vozidla. F. F. tvrdí, že jeho odstúpenie od zmluvy je platné, lebo lehota na odstúpenie od zmluvy ešte nezačala plynúť z dôvodu nejasnosti informácií týkajúcich sa práva na odstúpenie od zmluvy a nesprávnych povinných informácií, ktoré mu boli poskytnuté.

64. C. Bank navrhuje zamietnuť žalobu ako nedôvodnú. Tvrdí, že F. F. poskytla všetky povinné informácie prostredníctvom zákonom stanoveného vzoru, takže tieto informácie sa musia považovať za správne v súlade s článkom 247 § 6 ods. 2 prvou a treťou vetou EGBGB. Odstúpenie F. F. od zmluvy je teda oneskorené. Subsidiárne C. Bank tvrdí, že konanie F. F. predstavuje zneužitie práva.

[23] Toto ustanovenie zodpovedá zákonom stanovenému vzoru uvedenému v prílohe 7 EGBGB, na ktorý odkazuje článok 247 § 6 ods. 2 tretia veta EGBGB.

65. Po prvé sa vnútroštátny súd pýta, či je vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovila domnienku zákonnosti, zlučiteľná so smernicou 2008/48 a či musí upustiť od uplatnenia tejto právnej úpravy, ak to považuje za vhodné. Hoci C. Bank použila zákonom stanovený vzor, urobila to nesprávne, keďže poskytla aj informácie o súvisiacich zmluvách, ktoré boli pre F. F. irelevantné, keďže takéto zmluvy neuzavrel. Keďže kritériá stanovené zo strany Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) na zistenie existencie zneužitia práva sú v prejednávanej veci splnené, F. F. nemôže tvrdiť, že domnienka zákonnosti sa neuplatní. Vnútroštátny súd tiež uvádza rovnaké úvahy, aké sú uvedené v bodoch 50 a 51 vyššie.

66. Po druhé vnútroštátny súd žiada o objasnenie, pokiaľ ide o informácie, ktoré musia byť uvedené v zmluvách o spotrebiteľskom úvere na základe článku 10 ods. 2 písm. l), r) a t) smernice 2008/48. Kladie si otázku, či skutočnosť, že poskytnuté informácie sú len neúplné alebo vecne nesprávne, môže zabrániť tomu, aby lehota na odstúpenie od zmluvy začala plynúť.

67. Po tretie sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľom v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere môže byť premlčané z dôvodu porušenia zásady dobrej viery zakotvenej v § 242 BGB.

68. Po štvrté sa vnútroštátny súd pýta, či a za akých podmienok môže byť výkon práva na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľom v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere zneužívajúci. Úvahy vnútroštátneho súdu v tejto súvislosti sú uvedené v bode 54 vyššie.

69. Po piate vnútroštátny súd žiada o objasnenie, pokiaľ ide o právo spotrebiteľa na vrátenie zaplatených mesačných splátok za okolností, keď je zmluva o úvere, od ktorej odstúpil, napojená na zmluvu o predaji tovaru. Podľa názoru Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) vnútroštátne právo [24] stanovuje, že ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o úvere napojenej na zmluvu o kúpe motorového vozidla, veriteľ [25] môže odmietnuť vrátenie mesačných splátok a prípadne akontácie, kým mu toto vozidlo nebude vrátené alebo kým spotrebiteľ nepredloží dôkaz o tom, že vozidlo vrátil. Pokiaľ ide o občianskoprávne konanie, Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor), analogicky uplatňujúci § 322 ods. 2 BGB, sa domnieva, že z dôvodu tejto požiadavky na predchádzajúce vrátenie veci platí, že ak spotrebiteľ uplatnil svoje právo na odstúpenie od zmluvy, žaloba o zaplatenie podaná proti veriteľovi je dôvodná len vtedy, ak spotrebiteľ vyzval veriteľa, aby prevzal toto motorové vozidlo späť, a tým predložil veriteľovi „skutočnú ponuku“ v zmysle § 294 BGB, alebo ak spotrebiteľ predložil dôkaz o vrátení vozidla veriteľovi.

70. Vnútroštátny súd má pochybnosti o zlučiteľnosti požiadavky na predchádzajúce vrátenie veci, ako aj jej procesných dôsledkov s účinnosťou práva na odstúpenie od zmluvy stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2008/48. Uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy by bolo v praxi značne obmedzené, ak by spotrebiteľ musel vrátiť vozidlo skôr, ako by bol oprávnený podať žalobu o vrátenie splátok úveru. Okrem toho sa vnútroštátny súd pýta, či má článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 priamy účinok, takže by nemal uplatniť uvedené vnútroštátne ustanovenia.

71. Po šieste vnútroštátny súd, ktorý sa skladá zo samosudcu, tvrdí, že z judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) vyplýva, že podľa vnútroštátnych procesných pravidiel samosudca nie je oprávnený podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ a v takom prípade musí postúpiť konanie súdu, ktorý sa skladá z viacerých sudcov. Kladie si otázku, či sú tieto pravidlá zlučiteľné s článkom 267 ZFEÚ, a ak nie, či by malo byť ich uplatnenie vylúčené.

[24] § 358 ods. 4 prvá veta BGB v spojení s § 357 ods. 4 prvou vetou BGB.

[25] Pozri § 358 ods. 4 piatu vetu BGB.

72. Za týchto okolností sa Landgericht Ravensburg (Krajinský súd Ravensburg) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky, pričom znenie otázok 1, 3 a 4 je totožné so znením otázok položených vo veci C-38/21:

„1. …

Bez ohľadu na to, aká je odpoveď na otázky 1 písm. a) a b):

2. O povinných informáciách podľa článku 10 ods. 2 smernice [2008/48]:

a) [otázku 2 písm. a) vzal vnútroštátny súd späť]

b) O článku 10 ods. 2 písm. r) smernice [2008/48]:

a. a.) Má sa toto ustanovenie vykladať v tom zmysle, že informácie o kompenzácii za predčasné splatenie v prípade predčasného splatenia úveru uvedené v zmluve o úvere musia byť také presné, aby spotrebiteľ mohol aspoň približne vypočítať výšku pripadajúcej kompenzácie?

(v prípade kladnej odpovede na vyššie uvedenú otázku)

bb) Bráni článok 10 ods. 2 písm. r) a článok 14 ods. 1 druhá veta smernice [2008/48] vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej v prípade neúplných informácií v zmysle článku 10 ods. 2 písm. r)smernice [2008/48] lehota na odstúpenie od zmluvy predsa začína plynúť uzavretím zmluvy a zaniká len právo veriteľa na kompenzáciu za predčasné splatenie úveru?

c) Má sa článok 10 ods. 2 písm. l) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že sa má v absolútnej hodnote uviesť úroková sadzba pre prípad oneskorených platieb platná v čase uzavretia zmluvy o úvere, resp. sa má v absolútnej hodnote uviesť aspoň referenčná úroková sadzba (v tomto prípade základná úroková sadzba podľa § 247 [BGB]), z ktorej sa zvýšením (v tomto prípade o päť percentuálnych bodov podľa § 288 ods. 1 druhej vety BGB) vypočíta platná úroková sadzba pre prípad oneskorených platieb, a musí byť spotrebiteľ informovaný o referenčnej úrokovej sadzbe (základnej úrokovej sadzbe) a jej premenlivosti?

d) Má sa článok 10 ods. 2 písm. t) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že v texte zmluvy o úvere musia byť uvedené podstatné formálne náležitosti pre prístup k sťažnosti a/alebo prostriedku nápravy v rámci mimosúdneho mechanizmu vybavovania sťažností a/alebo zaistenia nápravy?

Ak je aspoň jedna z odpovedí na vyššie uvedené otázky 2 písm. a) až d) kladná:

e) Má sa článok 14 ods. 1 druhá veta písm. b) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť len vtedy, ak informácie podľa článku 10 ods. 2 smernice [2008/48] boli poskytnuté úplne a správne?

Ak nie:

f) Aké sú smerodajné kritériá pre začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy napriek neúplným alebo nesprávnym informáciám?

Ak sú odpovede na vyššie uvedené otázky 1 písm. a) a/alebo aspoň jednu z otázok 2 písm. a) až d) kladné:

3. …

4. …

5. Bez ohľadu na to, aká je odpoveď na vyššie uvedené otázky:

   a) Je v súlade s právom Únie, najmä s právom na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48], ak podľa vnútroštátneho práva v prípade zmluvy o úvere viazanej na kúpnu zmluvu po účinnom uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľa podľa článku 14 ods. 1 smernice [2008/48]

      a. a.) splatnosť nároku spotrebiteľa na vrátenie zaplatených splátok úveru voči veriteľovi nastane až vtedy, keď spotrebiteľ vydá veriteľovi kúpenú vec alebo preukáže, že túto vec odoslal veriteľovi?

      bb) žalobu spotrebiteľa o vrátenie splátok úveru, ktoré zaplatil spotrebiteľ, po vydaní predmetu kúpy treba zamietnuť ako v súčasnosti nedôvodnú, ak sa veriteľ neomeškal s prevzatím predmetu kúpy?

      Ak nie:

   b) Vyplýva z práva Únie, že sa nemôžu uplatniť vnútroštátne predpisy opísané v písmene a) bode a. a.) a/alebo v písmene a) bode bb)?

   Bez ohľadu na to, aká je odpoveď na vyššie uvedené otázky 1 až 5:

6. Je § 348a ods. 2 bod 1 Zivilprozessordnung (nemecký občiansky súdny poriadok) v rozsahu, v akom sa toto ustanovenie vzťahuje aj na vydávanie uznesení o návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 druhého odseku ZFEÚ, v rozpore s oprávnením vnútroštátnych súdov podať návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 druhého odseku ZFEÚ, a preto sa neuplatní na vydávanie uznesení o návrhu na začatie prejudiciálneho konania?“

C. Vec C-232/21

73. Skutkové okolnosti tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa značne prekrývajú so skutkovými okolnosťami vo veci C-47/21. Na základe žiadostí o úvery z 30. júna 2017, 28. marca 2017, 26. januára 2019 a 31. januára 2012 uzavreli CR, AY, ML a BQ ako spotrebitelia so spoločnosťou Volkswagen Bank GmbH (v prípade CR) alebo s jej pobočkou Audi Bank zmluvy o úveroch v čistej výške 21 418,66 eura, 28 671,25 eura, 18 972,74 eura a 30 208,10 eura. Každá z týchto zmlúv o úvere bola určená na financovanie kúpy ojazdeného motorového vozidla na súkromné použitie. Predajná cena vozidiel, ktoré si kúpili CR, AY, ML a BQ, bola 30 490 eur, 31 920 eur, 28 030 eur a 27 750 eur. CR, AY a ML zaplatili predajcom automobilov akontáciu a financovali zostatok kúpnej ceny spolu s nákladmi na životné a invalidné poistenie prostredníctvom svojich úverov. BQ zálohu nezložil a uhradil celú kúpnu cenu vozidla spolu so životným a invalidným poistením prostredníctvom úveru.

74. Zmluvy o úveroch obsahujú doložku, ktorá je zhodná alebo veľmi podobná doložke uvedenej v bode 61 vyššie.

75. Predajcovia automobilov, od ktorých boli vozidlá zakúpené, pôsobili ako sprostredkovatelia úverov pre banky v súvislosti s prípravou a uzatváraním úverových zmlúv a používali štandardný formulár zmluvy poskytnutý týmito bankami. Úver mal byť splatený v 48 (v prípade CR a AY), 36 (v prípade ML) a 60 mesačných splátkach (v prípade BQ). CR, AY, ML a BQ boli tiež povinní uhradiť záverečnú platbu v stanovenej výške.

76. Po vyplatení úveru CR, AY, ML a BQ riadne splácali dohodnuté mesačné splátky. Dňa 31. marca 2019, 13. júna 2019, 16. septembra 2019 a 20. septembra 2020 však od svojich úverových zmlúv odstúpili. CR, ML a BQ ponúkli, že vozidlo vrátia do sídla banky výmenou za súčasné vrátenie platieb, ktoré uskutočnili. BQ splatil úver v plnej výške. Volkswagen Bank a Audi Bank všetky tieto pokusy o odstúpenie od zmlúv odmietli.

77. CR, AY, ML a BQ podali na vnútroštátny súd žaloby proti Volkswagen Bank a Audi Bank. Keďže informácie o práve na odstúpenie od zmluvy a ďalšie povinné informácie im neboli riadne poskytnuté, tvrdia, že ku dňu, keď odstúpili od svojich úverových zmlúv, lehota na odstúpenie od zmluvy nezačala plynúť. CR okrem iného požaduje súčasne s vrátením vozidla alebo subsidiárne po ňom vrátenie mesačných splátok, ktoré uhradil, spolu so zálohou zaplatenou predajcovi. Domáha sa aj určenia, že nie je povinný platiť úroky alebo splátky istiny odo dňa odstúpenia od zmluvy a že banka mešká s prevzatím vozidla. Nároky ML sú v podstate rovnaké ako nároky CR. AY sa v zásade domáha určenia, že odo dňa odstúpenia od zmluvy už neručí za úroky alebo istinu svojho úveru. BQ sa v zásade domáha vrátenia zaplatených mesačných splátok a určenia, že banka mešká s prevzatím vozidla.

78. Volkswagen Bank a Audi Bank v prvom rade tvrdia, že žaloby treba zamietnuť ako nedôvodné. Tvrdia, že použitím zákonom stanoveného vzoru poskytli CR, AY, ML a BQ všetky povinné informácie a že 14-dňová lehota na odstúpenie od zmluvy v dôsledku toho uplynula. Pokiaľ ide o CR a AY, subsidiárne tvrdia, že odstúpenie od zmluvy je premlčané a že oprávnene očakávali, že títo spotrebitelia si už neuplatnia právo na odstúpenie od zmluvy po tom, čo vozidlá používali a pravidelne platili mesačné splátky. Pokiaľ ide o ML a BQ, tvrdia tiež, že nie sú v omeškaní s prevzatím vozidiel, keďže títo spotrebitelia im nepredložili skutočnú ponuku v zmysle § 294 BGB.

79. Vnútroštátny súd uvádza, že podľa Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) sa otázky zániku a zneužitia práva na odstúpenie od zmluvy musia posudzovať predovšetkým vo vzťahu k zmluvám, ktoré už zmluvné strany v plnom rozsahu splnili.

80. Za týchto okolností sa na základe úvah, ktoré sú v podstate podobné úvahám uvedeným v bodoch 65 až 71 vyššie, Landgericht Ravensburg (Krajinský súd Ravensburg) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky, pričom znenie otázok 1, 3 a 4 až 6 je takmer totožné so znením otázok položených vo veci C-47/21:

„1. …

2. O povinných informáciách podľa článku 10 ods. 2 smernice [2008/48]:

   a) Má sa článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že výška úroku za deň, ktorú má obsahovať zmluva o úvere, musí matematicky vyplývať zo zmluvne dohodnutej úrokovej sadzby uvedenej v zmluve?

   b) …

   Ak odpoveď na prinajmenšom jednu z predchádzajúcich otázok 2 písm. a) alebo b) bude kladná:

   c) Má sa článok 14 ods. 1 druhá veta písm. b) smernice [2008/48] vykladať v tom zmysle, že lehota na odstúpenie začína plynúť len vtedy, ak informácie podľa článku 10 ods. 2 smernice [2008/48] boli poskytnuté úplne a správne?

   V prípade zápornej odpovede:

   d) Aké sú rozhodujúce kritériá pre to, že dôjde k začatiu plynutia lehoty na odstúpenie napriek neúplným alebo nesprávnym informáciám?

   Ak predchádzajúce otázky 1 písm. a) a/alebo jedna z otázok 2 písm. a) alebo b) budú zodpovedané kladne:

3. O zániku práva na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48]:

   a) …

   b) …

   c) … Platí to aj pri ukončených zmluvách?

   d) … Platí to aj v prípade ukončených zmlúv?

   e) …

   f) …

4. O domnienke zneužívajúceho uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice [2008/48]:

   a) …

   b) …

   c) … Platí to aj pri ukončených zmluvách?

   d) … Platí to aj v prípade ukončených zmlúv?

   e) …

   f) …

5. …

6. …“

IV. Konanie na Súdnom dvore

81. Rozhodnutím z 22. apríla 2021 predseda Súdneho dvora spojil veci C-38/21 a C-47/21 na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj rozsudku.

82. Rozhodnutím z 3. augusta 2021 vnútroštátny súd vzal späť otázku 2 písm. a) vo veci C-47/21, keďže spor v jednej z dvoch vecí samých bol vyriešený zmierom.

83. Vo veci C-38/21 sa vnútroštátny súd návrhom na začatie prejudiciálneho konania z 24. augusta 2021 rozhodol predložiť dodatok k svojmu pôvodnému návrhu a položiť doplňujúce prejudiciálne otázky.

84. Rozhodnutím z 31. mája 2022 Súdny dvor spojil vec C-232/21 a spojené veci C-38/21 a C-47/21 na účely ústnej časti konania a rozsudku.

85. BMW Bank, C. Bank, Volkswagen Bank a Audi Bank, nemecká vláda a Európska komisia predložili písomné pripomienky. Tí istí účastníci konania a CR písomne odpovedali na otázku položenú Súdnym dvorom 31. mája 2022.

86. Na pojednávaní zo 7. septembra 2022 CR, BMW Bank, C. Bank, Volkswagen Bank a Audi Bank, nemecká vláda a Komisia predniesli ústne pripomienky a odpovedali na otázky Súdneho dvora.

V. Analýza

87. Súdny dvor žiada, aby som v týchto návrhoch preskúmal nasledujúce otázky:

— prvú otázku vo veciach C-38/21, C-47/21 a C-232/21,

— druhú otázku vo veciach C-38/21, C-47/21 a C-232/21 v rozsahu, v akom sa týka plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy v prípade, že sa spotrebiteľovi poskytnú neúplné alebo vecne nesprávne informácie,

— štvrtú otázku vo veciach C-38/21, C-47/21 a C-232/21 v rozsahu, v akom vzhľadom na správanie spotrebiteľa po jeho odstúpení od zmluvy predpokladá odvolávanie sa na doktrínu zneužitia práva s cieľom obmedziť výkon práva na odstúpenie od zmluvy; a v tejto súvislosti relevantnosť skutočnosti, že zmluvné strany splnili zmluvu v plnom rozsahu,

— piatu otázku vo veciach C-47/21 a C-232/21,

— piatu, šiestu a siedmu otázku vo veci C-38/21.

88. S cieľom poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď navrhnem aj odpoveď na ôsmu otázku vo veci C-38/21.

89. Moja analýza týchto otázok sa skladá z dvoch častí. Najprv preskúmam návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-38/21, počnúc otázkou 5, ktorá sa týka povahy lízingovej zmluvy s odpočtom kilometrov. Odpoveď na túto otázku určí, ktorá z ďalších otázok si vyžaduje odpoveď. Následne sa budem zaoberať otázkami vnútroštátneho súdu vo veciach C-47/21 a C-232/21.

A. Vec C-38/21

1. O piatej otázke vo veci C-38/21

90. Touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či taká lízingová zmluva na motorové vozidlo založená na najazdených kilometroch, o akú ide v konaní vo veci samej, patrí do pôsobnosti smernice 2002/65, 2008/48 alebo 2011/83.

91. Podľa opisu, ktorý poskytol vnútroštátny súd, BMW Bank a nemecká vláda, je cieľom takej zmluvy výmenou za zaplatenie mesačnej splátky sprístupniť nájomcovi motorové vozidlo na obdobie dvoch až troch rokov s hornou hranicou počtu kilometrov, ktoré môže najazdiť. Ak na konci tohto obdobia počet najazdených kilometrov prekročí dohodnutý limit, nájomca vyplatí prenajímateľovi náhradu. Naopak, ak je počet najazdených kilometrov nižší ako dohodnutý počet, nájomca získa náhradu od prenajímateľa. Nájomca znáša riziko straty, poškodenia a iného znehodnotenia vozidla počas trvania zmluvy, a preto musí uzavrieť komplexné poistenie. Okrem toho je povinnosťou nájomcu uplatniť si práva súvisiace s vadami voči tretím osobám, najmä predajcovi automobilov a výrobcovi. Lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch ani nijaká samostatná zmluva neukladá nájomcovi povinnosť odkúpiť vozidlo. Nakoniec nájomca neručí za zostatkovú hodnotu po uplynutí platnosti zmluvy; je povinný nahradiť stratu hodnoty len vtedy, ak sa pri vrátení vozidla zistí, že jeho stav nezodpovedá jeho veku alebo že bol prekročený dohodnutý maximálny počet najazdených kilometrov.

92. Navrhujem zaoberať sa piatou otázkou vo veci C-38/21 v troch častiach. Po prvé je podľa môjho názoru zrejmé, že taká lízingová zmluva na motorové vozidlo založená na najazdených kilometroch, aká je opísaná vyššie, nepatrí do pôsobnosti smernice 2008/48.[26] Článok 2 ods. 1 smernice 2008/48 sa vzťahuje na „zmluvy o úvere“ v zmysle článku 3 písm. c) tejto smernice. Z článku 2 ods. 2 písm. d) vyplýva, že smernica 2008/48 sa uplatňuje na lízingové zmluvy len vtedy, ak samy osebe alebo v samostatnej zmluve stanovujú povinnosť nájomcu odkúpiť predmet zmluvy.[27] Len za týchto jasne vymedzených okolností možno teda lízingové zmluvy považovať za zmluvy o úvere v zmysle smernice 2008/48. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-38/21 vyplýva, že ani lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch, ani nijaká samostatná zmluva neupravuje povinnosť odkúpiť predmetné motorové vozidlo.

93. Nesúhlasím s tvrdením vnútroštátneho súdu, podľa ktorého je možné analogicky uplatniť ustanovenia smernice 2008/48, keďže cieľom lízingových zmlúv o odpočtom kilometrov je vo všeobecnosti viesť k úplnej amortizácii používania vozidla počas trvania lízingu. K tomuto záveru som dospel z jednoduchého dôvodu, a to že smernica 2008/48 jednoznačne vylučuje lízingové

[26] S týmto názorom sa stotožňujú všetci účastníci konania, ktorí predložili pripomienky vo veci C-38/21, ako aj Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor).

[27] Takáto povinnosť sa považuje za existujúcu, ak sa tak veriteľ jednostranne rozhodne. Vo veci C-38/21 BMW Bank uvádza, že nemohla prijať také jednostranné rozhodnutie. O tejto otázke musí rozhodnúť vnútroštátny súd.

zmluvy bez povinnosti odkúpenia zo svojej pôsobnosti.[28] V každom prípade, ako správne uvádza BMW Bank a nemecká vláda, v prejednávanej veci neexistuje právne vákuum, ktoré by mohlo odôvodniť analogické uplatnenie odlišných pravidiel.

94. Po druhé, pokiaľ ide o uplatňovanie smernice 2002/65, jej článok 1 ods. 1 opisuje jej cieľ, ktorým je aproximácia zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa poskytovania finančných služieb spotrebiteľom na diaľku.[29] Článok 2 písm. b) smernice 2002/65 definuje „finančnú službu“ ako „každ[ú] služb[u] bankového, úverového, poistného, osobného dôchodkového, investičného alebo platobného charakteru“.[30]

95. Stotožňujem sa s názorom nemeckej vlády, že lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch, o akú ide v prejednávanej veci, nie je zmluvou na „služb[u] bankového… charakteru“ v zmysle článku 2 písm. b) smernice 2002/65. Posudzovaný typ zmluvy ponúkajú takmer výlučne banky, ktoré vlastnia výrobcovia motorových vozidiel, ako je to v prejednávanej veci, alebo podniky špecializujúce sa na lízing motorových vozidiel, akými sú požičovne motorových vozidiel. Hoci to prináleží overiť vnútroštátnemu súdu, lízingové zmluvy založené na najazdených kilometroch nie sú bežnými obchodnými artiklami bánk, ktoré by sa dali označiť za „hlavné“. Skutočnosť, že banka je zmluvnou stranou lízingovej zmluvy na motorové vozidlo s odpočtom kilometrov, sama osebe nepostačuje na to, aby sa považovala za „službu bankového charakteru“. Ako vysvetlím nižšie, na to, aby to tak bolo, je potrebné, aby predmetná zmluva plnila funkciu financovania.

96. Otázkou skôr je, či takáto lízingová zmluva môže predstavovať zmluvu na „služb[u]… úverového… charakteru“ v zmysle článku 2 písm. b) smernice 2002/65. Keďže táto smernica nedefinuje pojem „úver“, možno na účely jeho výkladu uvažovať o odkaze na definíciu pojmu „zmluva o úvere“ v článku 3 písm. c) smernice 2008/48. Pri tomto prístupe sa lízingové zmluvy, ktoré nestanovujú povinnosť odkúpenia, netýkajú „služby úverovej povahy“, lebo ako som vysvetlil v bode 92 vyššie, nejde o zmluvy o úvere v zmysle smernice 2008/48. Toto riešenie sa mi zdá byť trochu neprirodzené, keďže nemožno vylúčiť, že normotvorca pri prijímaní smernice 2002/65 prijal širší výklad pojmu úver, než aký neskôr prijal v smernici 2008/48.

97. Stotožňujem sa s názorom účastníkov konania, ktorí predložili pripomienky vo veci C-38/21, podľa ktorého odpoveď na túto otázku závisí od určenia hlavného účelu lízingovej zmluvy na motorové vozidlo na základe počtu najazdených kilometrov, ktorá neobsahuje povinnosť odkúpenia tohto motorového vozidla. Podľa môjho názoru len vtedy, ak táto zmluva v zásade plní funkciu financovania, ju možno považovať za zmluvu týkajúcu sa finančnej služby, a teda patrí do pôsobnosti smernice 2002/65.

98. Stotožňujem sa s názorom BMW Bank a nemeckej vlády, podľa ktorého hlavným cieľom takejto zmluvy je umožniť spotrebiteľovi používať vozidlo podľa vlastného výberu počas určitého časového obdobia za úhradu mesačného poplatku.

[28] Pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 18. septembra 2019, Riel (C-47/18, EU:C:2019:754, bod 43).

[29] Odôvodnenie 14 smernice 2002/65 tiež ďalej stanovuje, že táto smernica „zahŕňa všetky finančné služby, ktoré by mohli byť poskytované na diaľku“.

[30] Táto definícia je zhodná s definíciou uvedenou v článku 2 bode 12 smernice 2011/83, ktorej článok 3 ods. 3 písm. d) stanovuje, že smernica sa neuplatňuje na zmluvy o finančných službách.

99. Je pravda, že ako tvrdí Komisia, na základe lízingovej zmluvy spotrebiteľ získava finančnú pomoc na uľahčenie používania tovaru alebo majetku. Lízingová zmluva nahrádza financovanie tohto dojednania, ktoré by inak musel zabezpečiť spotrebiteľ. Ako tiež trochu nejednoznačne tvrdí Komisia, takáto zmluva predstavuje prostriedok „financovania používania vozidla“.

100. Podľa môjho názoru taká lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch, o akú ide vo veci samej, neplní, prísne vzaté, pre spotrebiteľa funkciu financovania v tom zmysle, že by mu umožňovala kúpiť si vozidlo s odkladom platby. Prenajímateľ neposkytuje spotrebiteľovi kapitál na tento účel. Kúpi vozidlo a vlastní ho počas platnosti lízingovej zmluvy s odpočtom kilometrov a po skončení jej platnosti, aj keď si vozidlo vybral spotrebiteľ. Spotrebiteľ nie je zodpovedný za úplnú amortizáciu nákladov, ktoré prenajímateľovi vznikli pri nadobúdaní vozidla, a vykonanie platieb nemusí nevyhnutne kompenzovať tieto náklady. Prenajímateľ znáša aj riziká spojené so zostatkovou hodnotou vozidla po uplynutí platnosti zmluvy. Ako správne uvádza nemecká vláda, náhrada stanovená v lízingovej zmluve za nadmerné alebo nedostatočné používanie vozidla nezaručuje prenajímateľovi prospech z konkrétnej zostatkovej hodnoty alebo úplnej amortizácie používania tohto vozidla.

101. Komisia tiež poukazuje na to, že na základe takej zmluvy spotrebiteľ preberá práva a povinnosti, ktoré zvyčajne prináležia majiteľovi vozidla, vrátane zodpovednosti za poistné, náklady na údržbu a dane a riziko straty alebo poškodenia. Spotrebiteľ si tiež musí uplatniť prípadné práva súvisiace s vadami voči tretím osobám. Tieto práva a povinnosti však existujú počas celej doby používania vozidla, ktorá je stanovená v lízingovej zmluve, a sú obmedzené na riziká vyplývajúce z tohto používania, ktoré je v konečnom dôsledku vecou spotrebiteľa.

102. Preto zastávam názor, že lízingová zmluva na motorové vozidlo založená na najazdených kilometroch, ktorá nestanovuje povinnosť odkúpenia, nepatrí do pôsobnosti smernice 2002/65. [31]

103. Po tretie sa domnievam, že takáto zmluva má povahu zmluvy o poskytovaní služieb v zmysle smernice 2011/83, ktorá sa vzťahuje na „každú zmluvu uzatvorenú medzi obchodníkom a spotrebiteľom“. [32] Smernica 2011/83 definuje „zmluvu o službách“ ako akúkoľvek zmluvu, ktorá nie je kúpnou zmluvou v zmysle jej článku 2 bodu 5, [33] na základe ktorej obchodník poskytne alebo sa zaviaže poskytnúť spotrebiteľovi službu a spotrebiteľ uhradí alebo sa zaviaže uhradiť cenu za túto službu. [34] Tento typ zmluvy zjavne zahŕňa také zmluvy, o aké ide vo veci C-38/21, ktorými obchodník za odplatu prevádza na spotrebiteľa právo používať motorové vozidlo počas určitého obdobia. [35]

104. Pre úplnosť chcem uviesť, že moja analýza ma vedie k záveru, že sporná lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch súčasne nesleduje účel financovania a prevodu práva na používanie vozidla. Z toho vyplýva, že nesúhlasím s prístupom Komisie, podľa ktorého sa smernice 2002/65 a 2011/83 uplatňujú súbežne. Tento prístup je v rozpore s dvoma skutočnosťami. Rozsah pôsobnosti každej smernice je presne vymedzený. Existuje jediná

[31] Na ústnom pojednávaní Komisia trochu váhavo pripustila, že sporná lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch patrí do pôsobnosti tejto smernice.

[32] Článok 3 ods. 1 smernice 2011/83. Podľa svojho článku 3 ods. 3 písm. d) sa táto smernica neuplatňuje na zmluvy o finančných službách.

[33] V článku 2 bode 5 smernice 2011/83 je „kúpna zmluva“ vymedzená ako „akákoľvek zmluva, na základe ktorej obchodník prevedie alebo sa zaviaže previesť vlastníctvo tovaru na spotrebiteľa a spotrebiteľ uhradí alebo sa zaviaže uhradiť jeho cenu, a to vrátane akejkoľvek zmluvy, ktorej predmetom je tovar aj služby“.

[34] Rozsudok z 31. marca 2022, CTS Eventim (C-96/21, EU:C:2022:238, bod 31 a citovaná judikatúra). Z článku 2 bodu 6 smernice 2011/83 vyplýva, že pojem „zmluva o službách“ sa má chápať tak, že zahŕňa všetky zmluvy, na ktoré sa nevzťahuje pojem „kúpna zmluva“ (rozsudok z 12. marca 2020, Verbraucherzentrale Berlin, C-583/18, EU:C:2020:199, bod 22).

[35] Ako som zdôraznil v bode 100 vyššie, sporná lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch neprevádza majetkové právo k tovaru. Banka zostáva majiteľom vozidla počas trvania zmluvy a po jeho skončení.

a nedeliteľná zmluva, podľa ktorej spotrebiteľ používa vozidlo výmenou za zaplatenie poplatku. Súčasné uplatnenie viacerých smerníc na túto zmluvu by teda ohrozilo právnu istotu a cieľ zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa.

105. Za týchto podmienok navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázku 5 vo veci C-38/21 v tom zmysle, že lízingové zmluvy na motorové vozidlá s odpočtom kilometrov s dobou platnosti približne dva až tri roky, ktoré sa uzatvárajú na štandardnom tlačive vylučujúcom právo na riadne odstúpenie od zmluvy, ktoré samy osebe alebo v samostatnej zmluve nestanovujú povinnosť spotrebiteľa odkúpiť predmet zmluvy, pričom taká povinnosť sa považuje za existujúcu, ak sa tak prenajímateľ rozhodne jednostranne, a podľa ktorých musí spotrebiteľ uzavrieť komplexné poistenie vozidla, musí si uplatniť práva súvisiace s vadami voči tretím osobám (najmä predajcovi vozidla a výrobcovi) a znáša riziko straty, poškodenia a iného znehodnotenia, patria do pôsobnosti smernice 2011/83. Nejde ani o zmluvy o úvere v zmysle článku 3 písm. c) smernice 2008/48, ani o zmluvy týkajúce sa finančných služieb v zmysle článku 2 bodu 12 smernice 2011/83 a článku 2 písm. b) smernice 2002/65.

2. O šiestej otázke vo veci C-38/21

106. Touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či vzhľadom na okolnosti, za ktorých bola uzavretá predmetná lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch a ktoré sú opísané v bode 42 vyššie, treba túto zmluvu považovať za „zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov“ v zmysle článku 2 bodu 8 smernice 2011/83. Konkrétnejšie chce vedieť, či sa priestory predajcu automobilov, v ktorých spotrebiteľ podá žiadosť o prenájom vozidla, majú považovať za „prevádzkové priestory“ obchodníka v zmysle článku 2 bodu 9 tejto smernice, ak je predajca len zapojený do prípravy zmluvy, nemá však právomoc ju uzavrieť.

107. V článku 2 bode 8 písm. a) smernice 2011/83 je „zmluva uzatvorená mimo prevádzkových priestorov“ vymedzená ako akákoľvek zmluva medzi obchodníkom a spotrebiteľom „uzatvorená za súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom obchodníka“. Podľa článku 2 bodu 9 písm. a) tejto smernice „prevádzkové priestory“ sú „akékoľvek nehnuteľné maloobchodné priestory, kde obchodník vykonáva trvalo svoju činnosť“.

108. Z odôvodnenia 22 smernice 2011/83 vyplýva, že pojem „prevádzkové priestory“ treba chápať široko a treba za ne považovať priestory osoby konajúcej v mene alebo na účet obchodníka, ako stanovuje táto smernica. V článku 2 bode 2 smernice 2011/83 je „obchodník“ vymedzený ako akákoľvek fyzická osoba alebo akákoľvek právnická osoba, ktorá v súvislosti so zmluvami, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná „na účely, ktoré sa týkajú jej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, remesla alebo povolania, a to aj prostredníctvom inej osoby konajúcej v jej mene alebo z jej poverenia“.

109. Z vyššie uvedeného možno vyvodiť, že rozhodujúcim kritériom na určenie, či prevádzkové priestory osoby konajúcej ako sprostredkovateľ, v tomto prípade predajcu automobilov, možno považovať za „prevádzkové priestory“ obchodníka, je to, či táto osoba koná v mene alebo z poverenia tohto obchodníka.

110. Podľa svojho odôvodnenia 16 smernica 2011/83 nemá za cieľ ovplyvniť vnútroštátne právne predpisy o právnom zastupovaní, akými sú predpisy, ktoré určujú osobu, ktorá koná v mene obchodníka alebo na jeho účet. Z toho vyplýva, že na účely odpovede na túto otázku prináleží

vnútroštátnemu súdu, aby s prihliadnutím na vnútroštátne právo posúdil právny vzťah medzi predajcom automobilov a bankou za okolností prejednávanej veci a určil, či z tohto vzťahu možno vyvodiť, že predajca konal v mene alebo z poverenia banky.

111. Bez ohľadu na to, že ide o otázku vnútroštátneho práva, smernica 2011/83 poskytuje určité informácie o tom, ako by sa malo k tejto otázke pristupovať. V tejto súvislosti síce článok 2 ods. 8 písm. a) smernice 2011/83 odkazuje na to, že zmluva je „uzatvorená“, domnievam sa však, že na to, aby sa priestory sprostredkovateľa považovali za „prevádzkové priestory“ obchodníka, nie je potrebné, aby bol sprostredkovateľ osobitne poučený na účely uzavretia zmluvy so spotrebiteľom.

112. Z toho vyplýva, že zapojenie sprostredkovateľa do fázy rokovania o zmluve postačuje na to, aby sa jeho priestory považovali za prevádzkové priestory obchodníka, pokiaľ je také zapojenie dostatočne významné a zahŕňa povinnosť sprostredkovateľa poskytnúť spotrebiteľovi informácie, na ktoré odkazuje článok 5 smernice 2011/83.

113. Nakoniec sa zdá, že odôvodnenie 21 smernice 2011/83 stanovuje cieľ ustanovení upravujúcich „zmluvy uzavreté mimo prevádzkových priestorov“, podľa ktorého keď sa spotrebiteľ nachádza mimo prevádzkových priestorov obchodníka, môže byť pod potenciálnym psychologickým nátlakom alebo voči nemu môže byť využitý moment prekvapenia bez ohľadu na to, či si návštevu obchodníka vyžiadal.[36] Tieto ustanovenia zjavne nie sú určené na ochranu spotrebiteľov, ktorí spontánne navštívia priestory, kde môžu očakávať, že im obchodník navrhne uzavretie zmlúv. Z toho vyplýva, že nie som presvedčený o tom, že spotrebiteľ, ktorý si chce kúpiť vozidlo, by bol prekvapený, keď sa pri návšteve priestorov predajcu automobilov prepojeného s bankou, ktorá ponúka lízingové zmluvy, stretne s ponukami na uzavretie takejto zmluvy.

114. Za týchto podmienok navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na šiestu otázku vo veci C-38/21 tak, že článok 2 bod 9 smernice 2011/83 sa má vykladať v tom zmysle, že prevádzkové priestory osoby konajúcej v mene alebo z poverenia obchodníka, ktorý je definovaný v článku 2 bode 2 tejto smernice, sa považujú za „prevádzkové priestory“ tohto obchodníka. Vnútroštátnemu súdu prislúcha posúdiť, či za osobitných okolností veci, ktorú prejednáva, a podľa vnútroštátneho práva sprostredkovateľ konal v mene alebo z poverenia obchodníka na účely dojednania alebo uzatvorenia lízingovej zmluvy založenej na odpočte kilometrov.

3. O siedmej otázke vo veci C-38/21

115. Touto otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy stanovená v článku 16 písm. l) smernice 2011/83 uplatňuje na takú lízingovú zmluvu založenú na najazdených kilometroch, o akú ide vo veci samej.

116. Články 9 až 15 smernice 2011/83 priznávajú spotrebiteľovi právo na odstúpenie od zmluvy po uzavretí zmluvy na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov, ktoré sú vymedzené v jej článku 2 bode 7 a 8, a opisujú podmienky a spôsoby výkonu tohto práva. Článok 16 smernice 2011/83 obsahuje výnimky z práva na odstúpenie od zmluvy, najmä od zmlúv o prenájme automobilov, ktoré obsahujú konkrétny dátum alebo obdobie plnenia. Toto ustanovenie sa má vykladať reštriktívne, keďže sa odchyľuje od pravidiel EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa.[37]

[36] Rozsudok zo 7. augusta 2018, Verbraucherzentrale Berlin (C-485/17, EU:C:2018:642, body 33 a 34).

[37] Rozsudok zo 14. mája 2020, NK (Projekt individuálneho domu) (C-208/19, EU:C:2020:382, bod 40 a tam citovaná judikatúra).

117. Po prvé, pokiaľ ide o otázku, či lízingové zmluvy založené na najazdených kilometroch sú zmluvami o poskytovaní služieb prenájmu automobilov, podľa judikatúry je cieľom zmluvy o poskytovaní „služieb prenájmu motorových vozidiel“ „poskytnúť spotrebiteľovi spôsob prepravy“.[38] Súdny dvor tiež rozhodol, že cieľom zmluvy o prenájme automobilu je umožniť prepravu cestujúcich.[39] Vzhľadom na tieto skutočnosti by sa na prvý pohľad mohlo zdať, že lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch, ktorej cieľom je umožniť spotrebiteľovi používanie motorového vozidla, patrí pod pojem „poskytovanie služieb prenájmu automobilov“.

118. Z odôvodnenia 49 smernice 2011/83 však vyplýva, že jej článok 16 písm. l) sleduje cieľ ochrany obchodníkov pred rizikom spojeným s vyčlenením kapacity, s ktorej naplnením by mali problémy, ak by existovalo právo na odstúpenie od zmluvy.[40] Rovnako z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že cieľom článku 16 písm. l) je najmä chrániť niektorých poskytovateľov služieb pred neprimeranými následkami spojenými s bezplatným zrušením v krátkej lehote bez udania dôvodov zo strany spotrebiteľa.[41] Na rozdiel od Komisie nie som presvedčený o existencii takéhoto rizika alebo neprimeraných následkov v súvislosti s lízingovou zmluvou na motorové vozidlo. Prenajímateľ, ktorý zostáva vlastníkom vozidla, má možnosť použiť ho na iné účely, akým je prenájom alebo ďalší predaj, v prípade uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy. V dôsledku toho zastávam názor, že výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy stanovená v článku 16 písm. l) smernice 2011/83 sa neuplatní vo veci, ktorú prejednáva vnútroštátny súd. V tejto súvislosti chcem tiež poukázať na to, že zo skutočnosti, že výnimka sa uplatní, ak je v zmluve stanovený „konkrétny dátum alebo lehota na plnenie“, vyplýva, že zámerom normotvorcu bolo zahrnúť len krátkodobý prenájom automobilov.

119. Za týchto podmienok navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na siedmu otázku vo veci C-38/21 tak, že článok 16 písm. l) smernice 2011/83 sa má vykladať v tom zmysle, že výnimka, ktorá je v ňom stanovená, sa neuplatňuje na lízingové zmluvy na motorové vozidlá s odpočtom kilometrov.

4. O ôsmej otázke vo veci C-38/21

120. Touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či lízingovú zmluvu založenú na najazdených kilometroch, o akú ide v prejednávanej veci, možno považovať za „zmluvu uzavretú na diaľku“ v zmysle článku 2 písm. a) smernice 2002/65 a článku 2 bodu 7 smernice 2011/83, ak bol spotrebiteľ v osobnom kontakte len so sprostredkovateľom, ktorý pripravuje zmluvu a môže ho informovať o ponúkanej službe, ale nemá právomoc zastupovať obchodníka na účely uzatvorenia zmluvy.

121. V článku 2 bode 7 smernice 2011/83 je „zmluva uzavretá na diaľku“ vymedzená ako akákoľvek zmluva uzavretá medzi obchodníkom a spotrebiteľom v rámci systému predaja alebo poskytovania služieb organizovaného na diaľku bez súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa výhradne s využitím jedného alebo viacerých prostriedkov komunikácie na diaľku, a to až do uzavretia zmluvy vrátane tohto okamihu. Článok 2 písm. a) smernice 2002/65 obsahuje veľmi podobnú definíciu.[42]

[38] Pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. marca 2005, easyCar (C-336/03, EU:C:2005:150, body 23, 26 a 27), a z 12. marca 2020, Verbraucherzentrale Berlin (C-583/18, EU:C:2020:199, bod 30).

[39] Rozsudok z 12. marca 2020, Verbraucherzentrale Berlin (C-583/18, EU:C:2020:199, bod 34).

[40] Rozsudok z 31. marca 2022, CTS Eventim (C-96/21, EU:C:2022:238, bod 44).

[41] Pozri analogicky rozsudok z 10. marca 2005, easyCar (C-336/03, EU:C:2005:150, bod 28).

[42] Svoju analýzu obmedzím na článok 2 bod 7 smernice 2011/83, keďže podľa môjho názoru sa smernica 2002/65 neuplatňuje na predmetnú lízingovú zmluvu založenú na najazdených kilometroch.

122. Podľa môjho názoru zmluva nie je uzatvorená „výhradne“ s využitím jedného alebo viacerých prostriedkov komunikácie na diaľku „až do“ svojho uzavretia, ak sa v mene alebo z poverenia obchodníka podieľal na rokovaní o tejto zmluve sprostredkovateľ tým, že spotrebiteľovi v jeho prítomnosti poskytol podrobné informácie o obsahu zmluvy a odpovedal na jeho otázky.

123. Článok 2 bod 2 smernice 2011/83 definuje ako obchodníka každú osobu, ktorá koná v mene alebo z poverenia obchodníka. Nezdá sa mi byť rozhodujúce, že táto osoba nemá právomoc konať v mene alebo z poverenia obchodníka na účely uzavretia zmluvy, postačuje účasť v tejto funkcii vo fáze rokovania. V tejto súvislosti z odôvodnenia 20 smernice 2011/83 vyplýva, že hoci sa definícia zmluvy uzavretej na diaľku vzťahuje aj na situácie, v ktorých spotrebiteľ navštívi prevádzkové priestory s cieľom zhromaždiť informácie o tovare alebo službách a následne dojedná a uzavrie zmluvu na diaľku, zmluva dojednaná v prevádzkových priestoroch obchodníka a uzavretá prostredníctvom komunikácie na diaľku sa nepovažuje za zmluvu uzavretú na diaľku.

124. V prejednávanej veci zo skutkových okolností uvedených vnútroštátnym súdom vyplýva, že predajca automobilov v prítomnosti VK vypočítal jednotlivé prvky lízingovej zmluvy s odpočtom kilometrov (doba lízingu, akontácia a výška mesačných splátok), prediskutoval ich s VK a bol oprávnený a schopný odpovedať na všetky otázky VK. Za týchto okolností sa možno domnievať, že VK nielen zhromažďoval informácie o lízingovej zmluve založenej na najazdených kilometroch, ale že sa s predajcom automobilov „fyzicky“ podieľal na rokovaní o tejto zmluve, ktorú teda nemožno považovať za zmluvu uzavretú na diaľku. Vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby s prihliadnutím na vnútroštátne právo a osobitné okolnosti prejednávanej veci overil, či bol obchodník oprávnený konať v mene alebo z poverenia banky prinajmenšom na účely dojednania predmetnej lízingovej zmluvy založenej na najazdených kilometroch a či sa rozsah zapojenia tohto obchodníka môže rovnať rokovaniu.

125. Pre úplnosť chcem poukázať na to, že vnútroštátny súd neuvádza, či bola zmluva uzavretá v rámci „systému predaja alebo poskytovania služieb organizovaného na diaľku“.[43] Opäť prináleží tomuto súdu, aby overil existenciu uvedenej skutočnosti.

126. Navrhujem preto, aby Súdny dvor na ôsmu otázku vo veci C-38/21 odpovedal tak, že článok 2 bod 7 smernice 2011/83 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvu nemožno pokladať za zmluvu uzavretú na diaľku, ak sa osoba konajúca v mene alebo z poverenia obchodníka zúčastňuje na rokovaní o tejto zmluve za fyzickej prítomnosti spotrebiteľa. Vnútroštátnemu súdu prislúcha posúdiť, či za osobitných okolností prejednávanej veci a podľa vnútroštátneho práva sprostredkovateľ konal v mene alebo z poverenia obchodníka na účely dojednania lízingovej zmluvy založenej na najazdených kilometroch.

5. Predbežný záver

127. Ak by vnútroštátny súd vzhľadom na odpovede, ktoré dostane od Súdneho dvora, konštatoval, že predmetná lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch predstavuje zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov alebo zmluvu uzavretú na diaľku a že

[43] Pozri článok 2 bod 7 smernice 2011/83.

výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy stanovená v článku 16 písm. l) smernice 2011/83 sa na túto zmluvu nevzťahuje, v zásade by mal dospieť k záveru, že VK toto právo požíval na základe článku 9 ods. 1 smernice.[44]

128. Za týchto okolností by bolo ešte potrebné, aby vnútroštátny súd overil, či si VK toto právo uplatnil v lehote stanovenej v článku 9 ods. 2 smernice 2011/83, prípadne v spojení s článkom 10 tejto smernice. Keďže nemožno vylúčiť, že VK mal právo na odstúpenie od zmluvy, tretia a štvrtá otázka položená vnútroštátnym súdom vo veci C-38/21 je relevantná na vyriešenie sporu vo veci samej.[45] Pokiaľ ide o odpoveď na štvrtú otázku vo veci C-38/21, o ktorej preskúmanie ma Súdny dvor požiadal, odkazujem na svoje posúdenie zodpovedajúcej otázky vo veciach C-47/21 a C-232/21 uvedené v bodoch 149 až 158 nižšie.

B. Veci C-47/21 a C-232/21

1. O prvej otázke vo veciach C-47/21 a C-232/21

129. Prvou otázkou vo veciach C-47/21 a C-232/21 sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či smernica 2008/48 bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje právnu domnienku, podľa ktorej si obchodník splní svoju povinnosť informovať spotrebiteľa o práve na odstúpenie od zmluvy tým, že do zmluvy zahrnie doložku zodpovedajúcu zákonnom stanovenému vzoru, ktorý nie je v súlade s požiadavkami tejto smernice. Má v takom prípade vnútroštátny súd upustiť od uplatnenia tejto vnútroštátnej právnej úpravy?

130. Pokiaľ ide o prvú časť otázky, úverové zmluvy, o ktoré ide vo veciach C-47/21 a C-232/21, obsahujú ustanovenie, podľa ktorého lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť po uzavretí zmluvy, ale nie skôr než dlžník dostane všetky povinné informácie, na ktoré odkazuje § 492 ods. 2 BGB. Samotné toto ustanovenie odkazuje na článok 247 § 6 až 13 EGBGB, ktorý zas odkazuje na iné ustanovenia BGB. Doložka tohto druhu je na všetky praktické účely zhodná s doložkou, o ktorej Súdny dvor v už citovanom rozsudku Kreissparkasse Saarlouis[46] rozhodol, že je v rozpore s článkom 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48.

131. Doložka v uvedených zmluvách o úvere tiež zodpovedá vzoru stanovenému vo vtedy platnom znení prílohy 7 EGBGB.[47] Článok 247 § 6 ods. 2 tretia veta a článok 247 § 12 ods. 1 tretia veta EGBGB stanovujú domnienku zákonnosti, podľa ktorej ak zmluva obsahuje ustanovenie zodpovedajúce tomuto vzoru, spĺňa zákonné požiadavky na poskytnutie informácií o práve na odstúpenie od zmluvy.

132. Pokiaľ ide o informácie, na ktoré odkazuje článok 10 smernice 2008/48, Súdny dvor rozhodol, že článok 10 ods. 2 písm. p) tejto smernice bráni tomu, aby zmluva o úvere odkazovala na vnútroštátne ustanovenie, ktoré samo osobe odkazuje na iné vnútroštátne právne predpisy. Z toho vyplýva, že vnútroštátna právna úprava zavádzajúca domnienku zákonnosti, ktorá je

[44] Naopak, ak by vnútroštátny súd dospel k záveru, že sporná lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch nepredstavuje zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov alebo zmluvu uzavretú na diaľku, alebo že takú zmluvu predstavuje, ale výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy stanovená v článku 16 písm. l) smernice 2011/83 sa na túto zmluvu vzťahuje, mal by v zásade dospieť k záveru, že VK toto právo nepožíval.

[45] V dodatku k pôvodnému návrhu vnútroštátny súd uvádza, že ak by Súdny dvor dospel k záveru, že predmetná lízingová zmluva založená na najazdených kilometroch nepatrí do pôsobnosti smernice 2008/48, prvá a druhá otázka položená vo veci C-38/21 nie je relevantná.

[46] Pozri poznámku pod čiarou 16 vyššie.

[47] V čase skutkových okolností vzor uvedený v prílohe 7 EGBGB nespresňoval všetky informácie, ktoré treba poskytnúť dlžníkovi, ale len odkazoval na § 492 ods. 2 BGB.

opísaná v bode 131 vyššie, je tiež nezlučiteľná s uvedenou smernicou. Zdá sa, že väčšina účastníkov konania na Súdnom dvore súhlasí s týmto názorom. Nemecká vláda dokonca v písomných pripomienkach, ako aj na pojednávaní zdôraznila, že zákonnom stanovený vzor uvedený v prílohe 7 EGBGB bol zmenený s účinnosťou od 15. júna 2021 s cieľom vyhovieť výkladu, ktorý Súdny dvor prijal v rozsudku Kreissparkasse Saarlouis.[48]

133. Druhá časť tejto otázky sa týka právnych dôsledkov konštatovania, že domnienka zákonnosti stanovená v článku 247 § 6 ods. 2 tretej vete a v článku 247 § 12 ods. 1 tretej vete EGBGB je nezlučiteľná so smernicou 2008/48.

134. Podľa ustálenej judikatúry výklad právnej normy Únie, ktorý podá Súdny dvor, objasňuje a spresňuje význam a pôsobnosť tejto právnej normy tak, ako sa musí alebo by sa mala chápať a uplatňovať od okamihu, keď nadobudla účinnosť. Takto vykladanú právnu normu musí súd uplatniť aj na právne vzťahy, ktoré vznikli po nadobudnutí účinnosti tejto právnej normy a pred vydaním rozsudku týkajúceho sa žiadosti o výklad, ak sú okrem toho splnené podmienky, ktoré umožňujú predložiť príslušnému súdu spor týkajúci sa uplatňovania tejto právnej normy.[49] Z ustálenej judikatúry ďalej vyplýva, že vnútroštátne súdy musia v čo najväčšej možnej miere vykladať svoje vnútroštátne právo spôsobom, ktorý je v súlade s právom EÚ, aby sa jednotlivcom poskytla možnosť získať odškodnenie v prípade zásahu do ich práv v dôsledku porušenia práva EÚ, ktoré možno pripísať členskému štátu.[50] V tejto súvislosti vnútroštátny súd nemôže platne zastávať názor, že vnútroštátne ustanovenie nie je možné vykladať v súlade s právom EÚ iba preto, že toto ustanovenie bolo v minulosti vykladané spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s právom EÚ.[51]

135. Povinnosť vnútroštátneho súdu odvolávať sa na obsah smernice pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je však obmedzená všeobecnými zásadami práva. Okrem toho nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva *contra legem*.[52] V prejednávaných veciach vnútroštátny súd uvádza, že Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) rozhodol, že výklad predmetných vnútroštátnych ustanovení v súlade so smernicou 2008/48 nie je možný, a teda by išlo o výklad *contra legem*. C. Bank, Volkswagen Bank, Audi Bank a nemecká vláda podporujú tento názor.

136. V prípade nemožnosti vyložiť vnútroštátnu právnu úpravu v súlade s požiadavkami práva Únie si zásada prednosti práva Únie vyžaduje, aby vnútroštátny súd, ktorý je v rámci svojej právomoci poverený uplatňovať ustanovenia uvedeného práva, zabezpečil ich plný účinok, pričom v prípade potreby z vlastnej iniciatívy neuplatní akékoľvek odporujúce ustanovenie vnútroštátneho práva, hoci aj časovo následné. Uvedený súd nemusí požiadať o alebo vyčkať na predchádzajúce zrušenie takého ustanovenia zákonodarnou cestou alebo akýmkoľvek iným ústavným postupom.[53] Na ustanovenie práva Únie, ktoré nemá priamy účinok, sa však nemožno odvolávať v spore, na ktorý sa vzťahuje právo Únie, s cieľom neuplatniť ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré je s ním v rozpore.[54]

[48] Pozri poznámku pod čiarou 16 vyššie.

[49] Rozsudok z 5. septembra 2019, Pohotovosť (C-331/18, EU:C:2019:665, bod 53 a tam citovaná judikatúra).

[50] Rozsudok z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin (C-261/20, EU:C:2022:33, bod 26 a tam citovaná judikatúra).

[51] Rozsudok z 5. septembra 2019, Pohotovosť (C-331/18, EU:C:2019:665, bod 55).

[52] Rozsudok z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin (C-261/20, EU:C:2022:33, bod 28 a tam citovaná judikatúra).

[53] Rozsudok z 24. júna 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, bod 58 a tam citovaná judikatúra).

[54] Tamže, bod 62.

137. V prejednávaných veciach nie je potrebné určiť, či dotknuté ustanovenia smernice 2008/48 majú priamy účinok. Ako Súdny dvor nedávno zopakoval v rozsudku Thelen Technopark Berlin [55] a ako C. Bank, Volkswagen Bank, Audi Bank, nemecká vláda a Komisia uvádzajú vo svojich písomných pripomienkach, z ustálenej judikatúry vyplýva, že smernica nemôže sama osebe ukladať povinnosti súkromnej osobe, a teda sa na ňu ako takú voči takejto osobe nemožno pred vnútroštátnymi súdmi odvolávať. Keďže vo veciach samých ide o spory medzi spotrebiteľmi a súkromnými bankami, nemožno od vnútroštátneho súdu požadovať, aby neuplatnil dotknuté vnútroštátne ustanovenia len s odkazom na smernicu 2008/48.

138. Ako uvádza Komisia vo svojich písomných pripomienkach, Spolkovej republike Nemecko však môže vzniknúť mimozmluvná zodpovednosť z dôvodu, že jej vnútroštátna právna úprava je v rozpore so smernicou 2008/48. Ako Súdny dvor tiež pripomenul v rozsudku Thelen Technopark Berlin, [56] účastník konania, ktorý bol poškodený nesúladom vnútroštátneho práva s právom Únie, by sa mohol odvolať na judikatúru vychádzajúcu z rozsudku Francovich a i., [57] aby prípadne získal primeranú náhradu straty alebo škody, ktorú utrpel v dôsledku tohto nesúladu.

139. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prvú otázku vo veciach C-47/21 a C-232/21 tak, že článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 v spojení s článkom 14 ods. 1 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje domnienku zákonnosti, podľa ktorej ak zmluva o úvere obsahuje doložku zodpovedajúcu zákonnom stanovenému vzoru, táto doložka je v súlade s vnútroštátnymi zákonnými požiadavkami týkajúcimi sa informácií o práve na odstúpenie od zmluvy, hoci nie je v súlade s požiadavkami článku 10 ods. 2 písm. p) tejto smernice. Vnútroštátny súd, ktorý prejednáva spor medzi súkromnými osobami, nie je povinný len na základe práva Únie neuplatniť takéto vnútroštátne pravidlá, aj keď sú v rozpore s článkom 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48, pričom nie je dotknuté právo poškodeného domáhať sa náhrady straty alebo škody vzniknutej z dôvodu nesúladu vnútroštátneho práva s právom Únie.

140. Vzhľadom na navrhovanú odpoveď na túto otázku nie je podľa môjho názoru potrebné rozhodnúť o návrhu nemeckej vlády na obmedzenie účinkov rozsudku Súdneho dvora na deň jeho vyhlásenia. Možno uviesť, že tento návrh je podaný pre prípad, že by Súdny dvor dospel buď k záveru, že „pojem domnienka zákonnosti ako taký, teda bez ohľadu na to, či sa táto domnienka uplatňuje za podmienok, ktoré sú v súlade s článkami 10 a 14 smernice [2008/48], je v rozpore s právom Únie“, alebo že domnienka sa nemá uplatniť, lebo je v rozpore s článkom 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 a posledné uvedené ustanovenie má priamu uplatniteľnosť. Nejde ani o jednu z týchto dvoch situácií.

2. O druhej otázke vo veciach C-47/21 a C-232/21

141. Druhá otázka, ktorá je rozdelená na niekoľko podotázok, sa týka informácií, ktoré musia byť podľa článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 zahrnuté do zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vnútroštátny súd sa najmä pýta, či lehota na odstúpenie od zmluvy začína v súlade s článkom 14 ods. 1 tejto smernice plynúť len vtedy, ak sú poskytnuté informácie úplné a správne. Ak to tak nie je, pýta sa na kritériá, ktoré určujú okamih, v ktorom sa lehota na odstúpenie od zmluvy považuje za začatú.

[55] Rozsudok z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin (C-261/20, EU:C:2022:33, bod 32 a tam citovaná judikatúra).

[56] Tamže, bod 41 a tam citovaná judikatúra.

[57] Rozsudok z 19. novembra 1991, Francovich a i. (C-6/90 a C-9/90, EU:C:1991:428).

142. Cieľom požiadavky na zrozumiteľné a stručné zahrnutie informácií uvedených v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 do zmluvy o úvere je umožniť spotrebiteľom, aby si boli vedomí práv a povinností, ktoré im zo zmluvy vyplývajú.[58] Znalosť a správne chápanie týchto informácií zo strany spotrebiteľov sú nevyhnutné na riadne plnenie zmluvy a najmä na výkon práv spotrebiteľa vrátane práva na odstúpenie od zmluvy.[59] Ako uviedol Súdny dvor v rozsudku Kreissparkasse Saarlouis, táto požiadavka prispieva k dosiahnutiu cieľa smernice 2008/48, ktorým je zabezpečiť v oblasti spotrebiteľských úverov úplnú a povinnú harmonizáciu vo viacerých kľúčových oblastiach, ktoré sa považujú za nevyhnutné na zabezpečenie vysokej a rovnocennej úrovne ochrany záujmov všetkých spotrebiteľov v Únii, a uľahčiť vznik dobre fungujúceho vnútorného trhu so spotrebiteľskými úvermi.[60]

143. Ako správne uvádza Komisia vo svojich písomných pripomienkach, článok 10 ods. 2 smernice 2008/48 je vyjadrením systému ochrany, na ktorom je táto smernica založená, ktorý vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s veriteľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o jeho vyjednávaciu silu a úroveň informovanosti, čo vedie spotrebiteľa k tomu, aby súhlasil s podmienkami vopred vypracovanými veriteľom, pričom nemôže ovplyvniť ich obsah.[61]

144. Zo znenia článku 10 ods. 2 v spojení s článkom 14 ods. 1 druhým pododsekom písm. b) smernice 2008/48 vyplýva, že 14-dňová lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť odo dňa uzavretia zmluvy o úvere, ak zmluva obsahuje všetky povinné informácie. Ak sa spotrebiteľovi v tento deň neposkytne ktorákoľvek z povinných informácií, 14-dňová lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť odo dňa, keď mu boli doručené chýbajúce informácie.

145. Vzhľadom na cieľ článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 uvedený v bode 142 vyššie a skutočnosť, že informácie, na ktoré toto ustanovenie odkazuje, musia byť uvedené „zrozumiteľne a stručne“, rovnako ako Komisia zastávam názor, že povinné informácie sa musia v zmysle tejto smernice považovať za neuvedené, ak sú natoľko neúplné alebo vecne nesprávne, že ich obsah zavádza spotrebiteľa, pokiaľ ide o jeho práva a povinnosti.[62] Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či je to v prejednávanej veci skutočne tak.

146. Nepovažujem za presvedčivé tvrdenie, že C. Bank, Volkswagen Bank, Audi Bank a nemecká vláda sa usilujú vyvodiť zo skutočnosti, že vnútroštátne právo už stanovuje sankcie pre prípad, že v zmluve o úvere sú uvedené nesprávne povinné informácie, čo má za následok, že by bolo neprimerané požadovať, aby lehota na odstúpenie od zmluvy nezačala plynúť v súlade s článkom 14 ods. 1 druhým pododsekom písm. b) smernice 2008/48. Nezačatie plynutia tejto lehoty na odstúpenie od zmluvy je priamym dôsledkom skutočnosti, že veriteľ neoznámil spotrebiteľovi povinné informácie, na ktoré odkazuje článok 10 ods. 2 tejto smernice. Keďže stanovuje úplnú harmonizáciu, členské štáty nemôžu ignorovať alebo neuplatniť článok 14 ods. 1 smernice 2008/48. S výhradou kvalifikácie uvedenej v bode 145 vyššie teda túto požiadavku nemožno považovať za neprimeranú.

[58] Pozri odôvodnenie 31 smernice 2008/48 a rozsudok Kreissparkasse Saarlouis (bod 35 a tam citovanú judikatúru). Pozri tiež návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Hogan v spojených veciach Volkswagen Bank a i. (C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:629, bod 46).

[59] Rozsudok Kreissparkasse Saarlouis (bod 45).

[60] Tamže, bod 36 a tam citovaná judikatúra. Pozri tiež odôvodnenie 9 smernice 2008/48.

[61] Pozri analogicky rozsudok z 1. októbra 2015, ERSTE Bank Hungary (C-32/14, EU:C:2015:637, bod 39 a tam citovanú judikatúru).

[62] Pokiaľ ide o tento posledný bod, možno poukázať na to, že v rozsudku Home Credit Slovakia Súdny dvor rozhodol, že niektoré z náležitostí upravených v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 svojou povahou nemôžu mať vplyv na schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Ide napríklad o názov a sídlo príslušného orgánu dohľadu uvedené v článku 10 ods. 2 písm. v) tejto smernice (rozsudok z 9. novembra 2016, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 72).

147. Ďalej by som chcel uviesť, že na rozdiel od toho, čo tvrdia žalované banky, nejde o vznik „trvalého práva na odstúpenie od zmluvy“. Ako vysvetlím v bode 150 nižšie, keď zmluvné strany splnia zmluvu v plnom rozsahu, právo na odstúpenie od zmluvy, ktoré stanovuje článok 14 smernice 2008/48, už nie je uplatniteľné.

148. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na druhú otázku vo veciach C-47/21 a C-232/21 tak, že článok 14 ods. 1 druhý pododsek písm. b) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť až vtedy, keď sa spotrebiteľovi poskytnú povinné informácie požadované podľa článku 10 ods. 2 tejto smernice úplným a vecne správnym spôsobom, s výnimkou situácie, v ktorej neúplnosť alebo nesprávnosť poskytnutých informácií neovplyvní schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah jeho práv a povinností, čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu.

3. O štvrtej otázke vo veciach C-47/21 a C-232/21

149. Štvrtou otázkou vo veciach C-47/21 a C-232/21 sa vnútroštátny súd pýta, či a za akých podmienok možno uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľom v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere považovať za zneužitie.[63] Súdny dvor ma požiadal, aby som svoju analýzu zameral na dva aspekty: po prvé na možnosť odôvodniť obmedzenie výkonu práva na odstúpenie od zmluvy správaním spotrebiteľa po odstúpení od zmluvy a po druhé na otázku, či spotrebiteľ môže uplatniť svoje právo na odstúpenie od zmluvy, ak zmluvné strany splnili zmluvu o úvere v plnom rozsahu.[64]

150. Pokiaľ ide o druhý aspekt tejto otázky, súhlasím s prístupom, ktorý uplatnil generálny advokát Hogan v návrhoch prednesených vo veci Volkswagen Bank a i.[65] Uviedol, že článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 stanovuje právo na *odstúpenie* od zmluvy, a nie právo na *zrušenie* zmluvy, a že plnenie zmluvy je prirodzeným mechanizmom zániku zmluvných záväzkov, a následne dospel k záveru, že toto ustanovenie sa má vykladať v tom zmysle, že právo na odstúpenie od zmluvy, ktoré upravuje, už nemožno uplatniť, keď obe strany splnili zmluvu o úvere v plnom rozsahu. Odôvodnenie 34 smernice 2008/48 potvrdilo jeho záver. Spresňuje, že smernica 2008/48 zakotvila právo na odstúpenie od zmluvy za podmienok podobných tým, ktoré stanovuje smernica 2002/65, zatiaľ čo podľa článku 6 ods. 2 písm. c) poslednej uvedenej smernice sa právo na odstúpenie od zmluvy nevzťahuje na „zmluvy, ktoré boli úplne vykonané obidvoma stranami na výslovnú žiadosť spotrebiteľa predtým, ako spotrebiteľ uplatnil svoje právo na odstúpenie“. Generálny advokát Hogan ďalej uviedol, že cieľom informačných povinností uvedených v článku 10 smernice 2008/48 je umožniť spotrebiteľom oboznámiť sa s rozsahom ich práv a povinností počas plnenia zmluvy. Tieto povinnosti sa už po úplnom splnení zmluvy neuplatňujú.

151. Pokiaľ ide o prvý aspekt, Súdny dvor v rozsudku Volkswagen Bank a i. poukázal na to, že smernica 2008/48 neobsahuje ustanovenia upravujúce zneužitie práv priznaných touto smernicou spotrebiteľom, a následne potvrdil všeobecnú zásadu práva Únie, podľa ktorej nie je možné

[63] Ako uvádza bod 128 vyššie, úvahy uvedené nižšie sa vzťahujú aj na štvrtú otázku vo veci C-38/21.

[64] Tento druhý aspekt otázky je relevantný pre vec C-232/21, v ktorej BQ splatil celý úver.

[65] Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Hogan v spojených veciach Volkswagen Bank a i. (C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:629, body 106 až 108).

dovolávať sa ustanovenia práva Únie zneužívajúcim alebo podvodným spôsobom.[66] V dôsledku toho skúmal, či uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľom podľa článku 14 ods. 1 tejto smernice bolo obmedzené z dôvodu uplatnenia tejto všeobecnej zásady v uvedenej veci.[67]

152. Túto analýzu odporúčam Súdnemu dvoru. Článok 14 smernice 2008/48 výslovne priznáva spotrebiteľovi právo odstúpiť od zmluvy o úvere. Výkon tohto práva musí byť v súlade s právom Únie, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je všeobecný zákaz zneužitia práva. Opäť sa stotožňujem s názorom, ktorý generálny advokát Hogan vyjadril vo svojich návrhoch vo veci Volkswagen Bank a i. a podľa ktorého sa v oblastiach upravených právom Únie musí možnosť dovolávať sa zneužívajúcej povahy výkonu práva vyplývajúceho z práva Únie posudzovať výlučne s ohľadom na túto zásadu, a nie s ohľadom na požiadavky vnútroštátneho práva.[68]

153. V rozsudku Cussens a i., ktorý sa týkal námietky proti odmietnutiu oslobodiť predaj nehnuteľného majetku od dane z pridanej hodnoty, Súdny dvor rozhodol, že zákaz zneužitia sa môže bez ohľadu na akékoľvek vnútroštátne opatrenie, ktoré ho vykonáva, priamo uplatniť vo vnútroštátnom právnom poriadku ako dôvod tohto odmietnutia, a zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery nebránia tomuto výsledku.[69] Z tejto judikatúry a z úvah uvedených v bode 152 vyššie možno vyvodiť, že nie je potrebné, aby nemecký zákonodarca prijal zákon, ktorý by vnútroštátnemu súdu umožňoval obmedziť výkon práva na odstúpenie od zmluvy, ak výkon tohto práva možno považovať za zneužitie.[70]

154. Ako vyplýva z ustálenej judikatúry, dôkaz zneužívajúceho konania si vyžaduje jednak súbor objektívnych okolností, z ktorých vyplýva, že aj napriek formálnemu dodržaniu podmienok stanovených právnou úpravou Únie cieľ tejto právnej úpravy nebol dosiahnutý, a jednak subjektívny prvok spočívajúci v úmysle získať výhodu vyplývajúcu z právnej úpravy Únie tým, že sa umelo vytvárajú podmienky potrebné na jej získanie.[71] Hoci Súdny dvor môže v rámci prejudiciálneho konania v prípade potreby poskytnúť spresnenia s cieľom pomôcť vnútroštátnemu súdu pri uplatňovaní tohto výkladu, vždy prináleží vnútroštátnemu súdu, aby s odkazom na všetky relevantné skutočnosti a okolnosti overil, či sú vo veci, ktorú prejednáva, naplnené prvky zneužitia.[72]

155. V rozsudku Volkswagen Bank a i. Súdny dvor skúmal len objektívny prvok a rozhodol, že ak obchodník neposkytne spotrebiteľovi informácie uvedené v článku 10 smernice 2008/48 a spotrebiteľ sa rozhodne odstúpiť od zmluvy o úvere po uplynutí 14-dňovej lehoty od jej uzavretia, obchodník nemôže namietať, že spotrebiteľ zneužil svoje právo na odstúpenie od zmluvy, aj keď medzi uzavretím zmluvy a odstúpením spotrebiteľa od zmluvy uplynulo značné obdobie. Súdny dvor dospel k tomuto záveru po tom, čo konštatoval, že článok 14 smernice 2008/48 sleduje cieľ umožniť spotrebiteľovi vybrať si zmluvu, ktorá najlepšie vyhovuje jeho potrebám. Spotrebiteľ tak môže odstúpiť od zmluvy, ktorú uzavrel a ktorá sa počas lehoty na rozmyslenie ukáže ako nevhodná pre jeho potreby. Cieľom článku 14 ods. 1 druhého pododseku

66 Uplatňovanie právnych predpisov EÚ sa nevzťahuje na transakcie uskutočňované na účely podvodného alebo neoprávneného získania výhod upravených v práve EÚ (rozsudok zo 6. februára 2018, Altun a i., C-359/16, EU:C:2018:63, bod 49 a tam citovaná judikatúra).

67 Rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i. (C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, body 120 a 121).

68 Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Hogan v spojených veciach Volkswagen Bank a i. (C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:629, bod 112).

69 Rozsudok z 22. novembra 2017, Cussens a i. (C-251/16, EU:C:2017:881, bod 44).

70 Pozri v tejto súvislosti bod b) štvrtej otázky vnútroštátneho súdu.

71 Rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i. (C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, bod 122 a tam citovaná judikatúra).

72 Rozsudok zo 14. apríla 2016, Cervati a Malvi (C-131/14, EU:C:2016:255, bod 35 a tam citovaná judikatúra).

písm. b) smernice 2008/48 je okrem toho zabezpečiť, aby spotrebitelia dostali všetky informácie potrebné na posúdenie rozsahu svojich zmluvných záväzkov, a sankcionovať obchodníkov, ktorí im tieto informácie neposkytnú.[73]

156. Súhlasím s názormi, ktoré vyjadrili banky žalované vo veci samej a nemecká vláda a podľa ktorých Súdny dvor týmto rozhodnutím nevylúčil, že v konkrétnom prípade, ktorý sa vyznačuje osobitnými okolnosťami, ktoré prekračujú rámec obyčajného plynutia času, môže byť uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľom považované za zneužitie.[74] Konkrétne sa domnievam, že zo správania spotrebiteľa po odstúpení od zmluvy možno v zásade vyvodiť, či si uplatnil právo vyplývajúce z článku 14 ods. 1 smernice 2008/48 zneužívajúcim spôsobom. Keďže existencia zneužitia práva si vyžaduje, aby vnútroštátne súdy zohľadnili všetky relevantné skutočnosti a okolnosti, môžu rovnako zohľadniť skutočnosti, ktoré nastanú po odstúpení od zmluvy.[75]

157. Správanie spotrebiteľa po odstúpení od zmluvy by mohlo naznačovať, že ciele, ktoré sleduje článok 14 smernice 2008/48 a ktoré sú uvedené v bode 155 vyššie, v skutočnosti neboli dosiahnuté alebo, inými slovami, že výsledok uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy je v rozpore s týmito cieľmi. Zohľadnenie tohto správania tiež umožňuje vyvodiť závery o existencii subjektívneho prvku a konkrétnejšie preukázať, že spotrebiteľ si uplatnil právo na odstúpenie od zmluvy len s cieľom umelo získať hospodársku výhodu, ktorá nie je upravená právom Únie.

158. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor vykladal článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 v tom zmysle, že právo na odstúpenie od zmluvy, ktoré je v ňom stanovené, už nemožno uplatniť, ak zmluvné strany v plnom rozsahu splnili zmluvu o úvere. Toto ustanovenie nebráni tomu, aby vnútroštátne súdy v konkrétnom prípade, ktorý sa vyznačuje osobitnými okolnosťami, ktoré prekračujú rámec obyčajného plynutia času, preskúmali, či výkon práva na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľom predstavuje zneužitie. Na účely preukázania existencie takého zneužitia v konkrétnom prípade musí vnútroštátny súd zohľadniť všetky relevantné skutočnosti a okolnosti, v prípade potreby vrátane udalostí, ktoré nastali po odstúpení od zmluvy.

4. O piatej otázke vo veciach C-47/21 a C-232/21

159. Piatou otázkou vo veciach C-47/21 a C-232/21 sa vnútroštátny súd pýta, či článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že ak je zmluva o úvere, od ktorej spotrebiteľ odstúpil, naviazaná na kúpnu zmluvu, tento spotrebiteľ môže požiadať o vrátenie splátok úveru až po vrátení predmetu kúpy veriteľovi alebo po predložení dôkazu o tom, že ho vrátil. Vnútroštátny súd sa tiež pýta na zlučiteľnosť záverov, ktoré Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) vyvodil z tejto požiadavky na predchádzajúce vrátenie veci v rámci občianskeho súdneho konania, s právom EÚ.

160. Ako správne uvádza Komisia, smernica 2008/48 neobsahuje nijaké ustanovenie týkajúce sa dôsledkov, ktoré plynú z odstúpenia od zmluvy o úvere pre kúpnu zmluvu naviazanú na úverovú zmluvu.[76]

[73] Rozsudok z 9. septembra 2021, Volkswagen Bank a i. (C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:736, body 123 až 126).

[74] Komisia tiež uznáva, že ak tak objektívne, ako aj subjektívne okolnosti naznačujú zneužitie zo strany spotrebiteľa, čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu, tomuto spotrebiteľovi môže byť výnimočne zabránené vo výkone práva na odstúpenie od zmluvy.

[75] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. marca 2014, SICES a i. (C-155/13, EU:C:2014:145, bod 34).

[76] Takáto zmluva o úvere sa považuje za „zmluvu o viazanom úvere“, ak sú splnené podmienky uvedené v článku 3 písm. n) smernice 2008/48.

161. Súhlasím so stanoviskom nemeckej vlády a Komisie, podľa ktorého za týchto okolností prináleží členským štátom, aby definovali tieto dôsledky vo svojich vnútroštátnych právnych poriadkoch. Odôvodnenie 35 smernice 2008/48 potvrdzuje tento prístup, keďže stanovuje, že ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o úvere, na základe ktorej dostal tovar, táto smernica „by sa nemala dotýkať žiadnej úpravy otázok vrátenia tovaru ani žiadnych súvisiacich otázok v členských štátoch“.[77]

162. V prejednávaných veciach z písomných pripomienok nemeckej vlády vyplýva, že sporná vnútroštátna právna úprava je založená na článku 13 ods. 3 smernice 2011/83. Tento prístup nemožno sám osebe kritizovať, pokiaľ tieto pravidlá nie sú menej výhodné ako pravidlá upravujúce podobné situácie vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a prakticky neznemožňujú alebo nadmerne nesťažujú výkon práv, ktoré spotrebiteľom priznáva právo Únie (zásada efektivity).[78]

163. Vnútroštátny súd nežiada Súdny dvor, aby mu pomohol rozhodnúť o súlade predmetnej vnútroštátnej právnej úpravy so zásadou ekvivalencie, a Súdny dvor nemá k dispozícii nijaký dôkaz, ktorý by mohol vyvolať pochybnosti o jej súlade s touto zásadou.

164. Pokiaľ ide o zásadu efektivity, vzhľadom na informácie, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, a s výhradou prípadných overení, ktoré môže vykonať vnútroštátny súd, nie som presvedčený, že požiadavka na predchádzajúce vrátenie veci môže spotrebiteľovi vo všeobecnosti prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práva na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 smernice 2008/48. Obavy vyjadrené vnútroštátnym súdom sa v podstate zakladajú na predpoklade, že veriteľ napadne platnosť odstúpenia od zmluvy a že spotrebiteľ musí podať žalobu, aby dosiahol vrátenie už zaplatených mesačných splátok. Ak by sa v rámci tejto žaloby ukázalo, že predchádzajúce vrátenie vozidla bolo neodôvodnené, spotrebiteľ by sa musel pokúsiť získať ho späť, čím by sa vystavil riziku ďalšieho súdneho sporu. Ak by bolo predchádzajúce vrátenie veci odôvodnené, spotrebiteľ by si musel uplatniť nárok na vrátenie peňazí a nemohol by si vozidlo ponechať. Vnútroštátny súd tiež poukazuje na skutočnosť, že motorové vozidlá sú často potrebné na výkon pracovnej činnosti a je s nimi spojená značná investícia. Ak spotrebitelia musia vrátiť motorové vozidlá veriteľom a nevedia, či je odstúpenie od zmluvy účinné, a teda ani nepoznajú lehotu, v ktorej dostanú náhradu zaplatených splátok, aby si mohli kúpiť náhradné vozidlá, odradí ich to od uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy.

165. Zdá sa, že rôzne úvahy, na ktoré poukazuje vnútroštátny súd, majú špekulatívnu povahu. Nepostačujú na preukázanie toho, že požiadavka na predchádzajúce vrátenie veci vytvára podstatnú prekážku, ktorá môže odradiť spotrebiteľov od uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy. Ako vysvetlili žalované banky a nemecká vláda vo svojich písomných pripomienkach a na pojednávaní, pričom ostatní účastníci konania voči tomu vecne nenamietali, je pomerne bežnou praxou, že spotrebiteľ po uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy nevráti vozidlo, ale naďalej ho používa bez toho, aby veriteľovi nahradil jeho znehodnotenie počas tohto obdobia.

166. Ešte menej som presvedčený o existencii porušenia zásady efektivity v prejednávaných veciach, keďže článok 13 ods. 3 smernice 2011/83 stanovuje, že pokiaľ spotrebiteľ odstúpi od kúpnej zmluvy, na ktorú sa vzťahuje táto smernica, obchodník môže s vrátením zaplatenej ceny počkať, kým tovar nebude vrátený alebo kým spotrebiteľ nepredloží dôkaz o jeho vrátení.

[77] Pozri tiež návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Hogan v spojených veciach Volkswagen Bank a i. (C-33/20, C-155/20 a C-187/20, EU:C:2021:629, body 126 až 128).

[78] Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (C-224/19 a C-259/19, EU:C:2020:578, bod 83).

167. Na druhú časť piatej otázky treba podľa môjho názoru odpovedať rovnako ako na prvú. Ako uvádza nemecká vláda vo svojich písomných pripomienkach, analogické uplatnenie § 322 ods. 2 BGB zo strany Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) je len procesným dôsledkom požiadavky na predchádzajúce vrátenie veci.

168. Za týchto podmienok navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na piatu otázku vo veciach C-47/21 a C-232/21 tak, že článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej v prípade zmluvy o úvere naviazanej na kúpnu zmluvu po účinnom výkone práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy pohľadávka spotrebiteľa voči veriteľovi, ktorej predmetom je vrátanie zaplatených splátok úveru, nevzniká, kým spotrebiteľ nevráti zakúpený predmet veriteľovi alebo nepredloží dôkaz o tom, že ho vrátil, a žalobu o vrátenie zaplatených splátok úveru po vrátení predmetu kúpy, ktorú podal spotrebiteľ, treba zamietnuť ako nedôvodnú, ak veriteľ nie je v omeškaní s prevzatím tohto predmetu.

VI. Návrh

169. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázky, ktoré položil Landgericht Ravensburg (Krajinský súd Ravensburg, Nemecko), takto:

1. Lízingové zmluvy na motorové vozidlá s odpočtom kilometrov s dobou platnosti približne dva až tri roky, ktoré sa uzatvárajú na štandardnom tlačive vylučujúcom právo na riadne odstúpenie od zmluvy, ktoré samy osebe alebo v samostatnej zmluve nestanovujú povinnosť spotrebiteľa odkúpiť predmet zmluvy, pričom taká povinnosť sa považuje za existujúcu, ak sa tak prenajímateľ rozhodne jednostranne, a podľa ktorých musí spotrebiteľ uzavrieť komplexné poistenie vozidla, musí si uplatniť práva súvisiace s vadami voči tretím osobám (najmä predajcovi vozidla a výrobcovi) a znáša riziko straty, poškodenia a iného znehodnotenia, patria do pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES. Nejde ani o zmluvy o úvere v zmysle článku 3 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, ani o zmluvy týkajúce sa finančných služieb v zmysle článku 2 bodu 12 smernice 2011/83 a článku 2 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/65/ES z 23. septembra 2002 o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku a o zmene a doplnení smernice Rady 90/619/EHS a smerníc 97/7/ES a 98/27/ES.

2. Článok 2 bod 9 smernice 2011/83 sa má vykladať v tom zmysle, že prevádzkové priestory osoby konajúcej v mene alebo z poverenia obchodníka, ktorý je definovaný v článku 2 bode 2 tejto smernice, sa považujú za „prevádzkové priestory“ tohto obchodníka. Vnútroštátnemu súdu prislúcha posúdiť, či za osobitných okolností veci, ktorú prejednáva, a podľa vnútroštátneho práva sprostredkovateľ konal v mene alebo z poverenia obchodníka na účely dojednania alebo uzatvorenia lízingovej zmluvy založenej na odpočte kilometrov.

3. Článok 16 písm. l) smernice 2011/83 sa má vykladať v tom zmysle, že výnimka, ktorá je v ňom stanovená, sa neuplatňuje na lízingové zmluvy na motorové vozidlá s odpočtom kilometrov.

4. Článok 2 bod 7 smernice 2011/83 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvu nemožno pokladať za zmluvu uzavretú na diaľku, ak sa osoba konajúca v mene alebo z poverenia obchodníka zúčastňuje na rokovaní o tejto zmluve za fyzickej prítomnosti spotrebiteľa. Vnútroštátnemu súdu prislúcha posúdiť, či za osobitných okolností prejednávanej veci a podľa vnútroštátneho práva sprostredkovateľ konal v mene alebo z poverenia obchodníka na účely dojednania lízingovej zmluvy založenej na najazdených kilometroch.

5. Článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 v spojení s článkom 14 ods. 1 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje domnienku zákonnosti, podľa ktorej ak zmluva o úvere obsahuje doložku zodpovedajúcu zákonnom stanovenému vzoru, táto doložka je v súlade s vnútroštátnymi zákonnými požiadavkami týkajúcimi sa informácií o práve na odstúpenie od zmluvy, hoci nie je v súlade s požiadavkami článku 10 ods. 2 písm. p) tejto smernice. Vnútroštátny súd, ktorý prejednáva spor medzi súkromnými osobami, nie je povinný len na základe práva Únie neuplatniť takéto vnútroštátne pravidlá, aj keď sú v rozpore s článkom 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48, pričom nie je dotknuté právo poškodeného domáhať sa náhrady straty alebo škody vzniknutej z dôvodu nesúladu vnútroštátneho práva s právom Únie.

6. Článok 14 ods. 1 druhý pododsek písm. b) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť až vtedy, keď sa spotrebiteľovi poskytnú povinné informácie požadované podľa článku 10 ods. 2 tejto smernice úplným a vecne správnym spôsobom, s výnimkou situácie, v ktorej neúplnosť alebo nesprávnosť poskytnutých informácií neovplyvní schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah jeho práv a povinností, čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu.

7. Článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že právo na odstúpenie od zmluvy, ktoré je v ňom stanovené, už nemožno uplatniť, ak zmluvné strany v plnom rozsahu splnili zmluvu o úvere. Toto ustanovenie nebráni tomu, aby vnútroštátne súdy v konkrétnom prípade, ktorý sa vyznačuje osobitnými okolnosťami, ktoré prekračujú rámec obyčajného plynutia času, preskúmali, či výkon práva na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľom predstavuje zneužitie. Na účely preukázania existencie takého zneužitia v konkrétnom prípade musí vnútroštátny súd zohľadniť všetky relevantné skutočnosti a okolnosti, v prípade potreby vrátane udalostí, ktoré nastali po odstúpení od zmluvy.

8. Článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej v prípade zmluvy o úvere naviazanej na kúpnu zmluvu po účinnom výkone práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy pohľadávka spotrebiteľa voči veriteľovi, ktorej predmetom je vrátanie zaplatených splátok úveru, nevzniká, kým spotrebiteľ nevráti zakúpený predmet veriteľovi alebo nepredloží dôkaz o tom, že ho vrátil, a žalobu o vrátenie zaplatených splátok úveru po vrátení predmetu kúpy, ktorú podal spotrebiteľ, treba zamietnuť ako nedôvodnú, ak veriteľ nie je v omeškaní s prevzatím tohto predmetu.